

Najaarsnota 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidsmatige voortgang programma's	4
3. Financiële stand van zaken	10
4. Paragrafen	14
Bijlage 1 Overzicht grote financiële mutaties	18
Bijlage 2 Renteanalyse	24
Bijlage 3 Rapportage grondexploitatie	25
Bijlage 4 Rapportage grote projecten	30
Bijlage 5 Geactualiseerd overzicht algemen reserve	42

1. Inleiding

Voor u ligt de najaarsnota 2013 met daarin de beleidsmatige en financiële voortgangsrapportage van de uitvoering van de programma's en paragrafen over de eerste acht maanden van 2013.

In deze rapportage wordt het verwachte nadelige rekeningsaldo 2013 geraamd op afgerond € 1,5 miljoen. Dit is ruim € 0,7 miljoen nadeliger dan de raming van dat saldo in de voorjaarsnota. Enkele kleine structurele mutaties werken positief door naar de begroting 2014. (zie hoofdstuk 3 onder E).

Het hogere tekort 2013 leidt tot een verdere verlaging van de algemene reserve, die de afgelopen jaren al sterk is teruggelopen en waarvan de meerjarige ontwikkeling niet zonder zorgen is (zie hoofdstuk 3 onder F). Om dit goed te kunnen volgen en met elkaar te kunnen bespreken hebben we voor het eerst een actueel overzicht van de te verwachten ontwikkeling van de algemene reserve in de najaarsnota opgenomen.

De opzet van de najaarsnota is als volgt:

Hoofdstuk 2 bevat een beknopte weergave van de beleidsmatige voortgang van de programma's. De wijze van rapporteren hebben we zo goed mogelijk aan laten sluiten bij de tekst van de begroting. Daarom hebben we geen vaste vorm voor de rapportages gehanteerd.

Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de financiële stand van zaken.

Hoofdstuk 4 gaat in op de paragrafen; hier wordt alleen melding gemaakt van wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2013 en wat al in de voorjaarsnota 2013 gerapporteerd is.

Bijlage 1 bevat een specificatie van de grote financiële mutaties in deze najaarsnota. In bijlage 2 vindt u de renteanalyse. Bijlage 3 bevat de rapportage grondexploitatie, bijlage 4 de rapportage grote projecten en bijlage 5 tenslotte het geactualiseerde overzicht van de algemene reserve.

Namens het college van B&W,

Toon van Asseldonk

Burgemeester van Overbetuwe.

2. Beleidsmatige voortgang van de programma's

2.1 Programma Samenleven

Wat waren we van plan?	Wat is de stand van zaken?
Loket	
Samen met externe partners (aanbieders van zorg) richten wij een loket in, waar inwoners met al hun vragen voor maatschappelijke ondersteuning terecht kunnen. Dit betekent een samenvoeging van de toegang tot WMO-zorg, jeugdzorg en opvoedingsondersteuning en de zorg rondom inkomen. De periode voor de invoering van de decentralisatie gebruiken wij om experimenten uit te voeren, gezamenlijk met de aanbieders. De experimenten hebben als doel ervaringen en expertise uit te wisselen op het gebied van de kanteling en nieuwe doelgroepen.	Begin 2013 zijn we gestart met een proeftuin 'Toegang en Arrangementen'. In deze proeftuin werken wij samen met zorgaanbieders aan het bouwen van één loket voor alle zorgvragen. Dit heeft tot nu toe het volgende opgeleverd: • Er is een projectgroep (PG) en een uitvoeringsgroep (UG) gevormd. • Er zijn 29 huisbezoeken gedaan door Wmo consulent van de gemeente samen met consulenten/intakers van de zorgaanbieders (o.a. STMG, Driestroom, RIBW, Buurtzorg); • Er is gebruik gemaakt van de zelfredzaamheidsmatrix; • Het plan van aanpak is half augustus aangescherpt op haalbaarheid. Er is nu concreet geformuleerd wat we hebben gerealiseerd op 1 januari 2014 (doelen en indicatoren). De aangescherpte doelen voor deze proeftuin zijn: - Er is een functieomschrijving opgesteld voor de nieuwe (regie)functie; - Er ligt een voorstel waaraan het diagnostisch instrument moet voldoen.
Arrangementen	
Wij werken een plan uit voor het uitvoeren en bewaken van de (zorg)arrangementen dicht bij de inwoners, dus op kernenniveau. Wij onderzoeken of kernteams, bestaande uit zorgaanbieders, deze taken kunnen uitvoeren. Ook hiervoor gaan wij experimenten uitvoeren.	Het maken van arrangementen start eind september 2013.
Aanbesteden of subsidiëren	
Afhankelijk van de wijze waarop wij de uitvoering van het maatschappelijk stelsel willen vormgeven, moeten wij nadenken over contractering van aanbieders. Gaan wij maatschappelijk aanbesteden, bestuurlijk aanbesteden, subsidiëren of gaan wij uit van de vraag via pgb's en pvb's?	Wij hebben de subsidies die onze gemeente binnen het sociaal-maatschappelijke domein verstrekt aan verenigingen en instellingen in kaart gebracht en gecategoriseerd. Het materiaal dat dit oplevert gebruiken wij om te komen tot een visie op subsidiëren en aanbesteden.

Wat waren we van plan?	Wat is de stand van zaken?
Regionaal In de regio werken wij met 11 gemeenten aan een gedeelde visie voor de gezamenlijk uit te voeren taken: werkgeversbenadering (programma Leren en Werken), onderdelen van de jeugdzorg en onderdelen van de AWBZ-begeleiding. Daarnaast delen wij ervaringen en uitkomsten van de experimenten die binnen de 11 gemeenten worden uitgevoerd.	
	De regionale samenwerking krijgt steeds meer vorm. Er is een duidelijke ambtelijke en bestuurlijke structuur neergezet en er is een projectorganisatie gevormd. Er is een regionale visie opgesteld op het sociaal-maatschappelijke domein en de eerste evaluatie van de regionale proeftuinen is afgerond. Sinds eind augustus is de samenwerkingsregio uitgebreid met de gemeente Wageningen.

Op het moment van schrijven van deze najaarsnota is net de laatste hand gelegd aan een groeidocument over de drie rijksdecentralisaties in het sociale domein. Dit document is inmiddels waarschijnlijk in uw bezit en biedt uitgebreidere informatie over de stand van zaken

2.2 Programma Werken en Leren

Voor het programma Leren & Werken is de aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt gekozen als thema voor 2013. Dit thema is in drie delen uitgesplitst: regionale aanpak, lokale aanpak en een interne aanpak. In de programmabegroting 2013 hebben we een aantal activiteiten opgenomen. In de voorjaarsnota hebben we aangegeven dat er ontwikkelingen zijn die van invloed kunnen zijn op het plan van aanpak zoals beschreven in de begroting. Uitstel van de participatiewet, stijging van het uitkeringsbestand en de rol die de gemeente kan spelen in de aansluiting onderwijsarbeidsmarkt (een indirecte faciliterende en ondersteunende rol) zijn inderdaad van invloed geweest op de beschreven aanpak voor 2013. Hieronder staan de activiteiten die veranderd zijn of vertraging hebben opgelopen.

Regionale aanpak

Samenwerking Werk & Re-integratie

De regionale aanpak werd opgepakt binnen de regionale Samenwerking Werk & Re-integratie met 11 deelnemende gemeenten. Deze regionale samenwerking is inmiddels opgegaan in een regionale samenwerking rondom de drie decentralisaties.

Regiocontract

In het kader van het Regiocontract 2012-2015 is een subsidie toegekend door de provincie Gelderland voor het project 'Onderwijs en Arbeidsmarkt'. De uitvoering van het regiocontract onderwijs – arbeidsmarkt heeft vertraging opgelopen. In het najaar 2013 zullen we regionale afspraken maken over de uitvoering en aanpak.

Platform Onderwijs & Arbeidsmarkt

Het POA komt in volledige samenstelling twee maal per jaar bijeen. Het POA ziet haar rol als een platform waar informatie betreffende de onderwijs- en arbeidsmarkt wordt uitgewisseld. Omdat bij een tweetal overlegmomenten per jaar de kansen op een optimale c.q. actuele informatie uitwisseling zeer beperkt zijn, is er voor gekozen om de agendacommissie van het POA iedere twee maanden bij elkaar te laten komen om over concrete projecten te spreken, en om deze indien relevant uit te zetten bij de aangesloten partners. Tot nu toe zijn er slechts enkele projecten beoordeeld en doorgezet naar partners. De vormgeving van het platform en haar functie verloopt vooralsnog stroef.

Lokale aanpak

Lokale sociaal economische agenda

Het opstellen van een lokale sociaal economische agenda 2013 – 2017 is nog niet gerealiseerd. We gaan op kleine schaal een start maken met de lokale agenda. Momenteel loopt het project Duurzaamheidscertificaat van de stichting Parkmanagement Overbetuwe. Er wordt een keurmerk ontwikkeld waarmee ondernemers hun maatschappelijk verantwoord ondernemen kunnen aantonen. Wij gaan dit project uitbreiden met arbeidsmarktbeleid (denk aan zaken als stageplaatsen, begeleiding van de jongeren, leermeester gezelschap methode). Bij een succesvolle aanpak zal de werkwijze over heel Overbetuwe uitgebreid kunnen worden.

Inzet van vouchers

Er is een regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid Gelderland-Midden opgesteld. Het plan kent twee programmalijnen. Een eerste lijn voorziet in de mogelijkheid tot extra inzet van jongeren coaches om in een zo vroeg mogelijk stadium jongeren met verhoogde risico's tot problemen preventief c.q. curatief te kunnen begeleiden. De komende periode zal de gemeente Overbetuwe zich in samenspraak met de partners beraden over de invulling hiervan aanvullend op de activiteiten vanuit het Team werk en inkomen. Programmalijn twee betreft de inzet van jongeren vouchers. Voor Overbetuwe verwachten wij ongeveer 10 vouchers in te zetten. Onderzocht wordt of de gemeente zelf ook leerwerkplekken ter beschikking kan stellen.

Gezinscoach

Momenteel zijn we bezig met de voorbereidingen voor een experiment met een gezinscoach. Dit vooruitlopend op de decentralisatie Jeugd per 1 januari 2015. De gezinscoach gaat aan de slag met multiprobleem gezinnen en zal 'gekanteld' werken (eigen kracht, netwerk, hulpverlening).

2.3 Programma Wonen

De scores over de leefbaarheid per buurt in 2012 zijn vanaf juli 2013 beschikbaar. Deze zijn als volgt:

Strategisch doel	Indicator	Buurt	Scoreklasse 2010	Scoreklasse 2012	Ambitie	Bron
Een prettige leefomgeving voor de inwoners van Overbetuwe	Score leefbaarheid per buurt	Andelst	Zeepositief	Zeepositief	Basisambitie: indien negatieve ontwikkeling ➔ score minimaal stabiliseren- Extra ambitie: indien scoreklasse 'positief' ➔ score verhogen	Leefbaarometer (Rijks-overheid, BZK/WWI)
		Driel	Zeepositief	Zeepositief		
		Elst-Noordoost	Zeepositief	Zeepositief		
		Elst-Noordwest	Positief	Positief		
		Elst-Zuidwest	Zeepositief	Zeepositief		
		Elst-Oost	Zeepositief	Zeepositief		
		Hemmen	Zeepositief	Zeepositief		
		Herveld	Zeepositief	Zeepositief		
		Heteren	Zeepositief	Zeepositief		
		Oosterhout	Zeepositief	Zeepositief		
		Randwijk	Zeepositief	Zeepositief		
		Slijk-Ewijk	Zeepositief	Zeepositief		
		Valburg	Zeepositief	Zeepositief		
		Zetten	Zeepositief	Zeepositief		

Omdat over een periode van 2 jaar de leefbaarheidscores (zeer) positief blijven, hebben we geen aanleiding gezien om andere hoofdthema's of (sub)doelen te kiezen voor de uitvoering van het programma Wonen in 2013.

Zoals verwoord in beleid over wonen en woonomgeving, werken wij door aan de volgende subdoelen:

- Vergroten flexibiliteit woning en leefomgeving
- Een meer toereikend en bestendig woningaanbod
- Het vergroten van de betrokkenheid van bewoners op woning en leefomgeving

Op basis van het collegeprogramma, is het vergroten van betrokkenheid op de directe leefomgeving daarbij voor 2013 als hoofdthema benoemd.

Met de 'Nota van uitgangspunten kerngericht werken 2012-2015' als leidraad, is onze inzet gericht op het (laten ontstaan) van meer betrokkenheid van inwoners bij hun directe leefomgeving. Zoals op 20 augustus 2013 bij u aangekondigd, zijn we onlangs in Oosterhout gestart met de 'gekantelde aanpak kerngericht werken'¹. In die kern werken we nu concreet aan een 'kante-ling' (in denken en doen) bij items die spelen in of rondom de leefomgeving, in dit geval het centrum van Oosterhout. Dat doen we samen met de dorpswerkgroep en andere partijen die zich bezighouden met het 'beheer' van de kern. Denk hierbij aan corporaties, welzijnsorganisaties, ondernemers en de wijkagent. Met behulp van de dialoog en vanuit een gedeelde urgentie werken we (met een gedeelde verantwoordelijkheid) in Oosterhout toe naar een gezamenlijk geformuleerde uitvoeringsagenda.

Naast de inzet op het hoofdthema blijven we natuurlijk doorwerken aan de andere subdoelen. Zo hebben we de afgelopen maanden geïnvesteerd in de voorbereidingen voor een flexibeler bestemmingsplan. Nu deze voorbereidingen afgerond zijn en ook de juridische kaders in wetgeving zijn aangepast, kunnen we nog dit jaar starten met dit traject. Tenslotte werken we de laatste maanden nadrukkelijk aan actualisatie van de bestuursovereenkomst verstedelijking voor de periode na 2013. In dit traject staan kwaliteit en vraaggericht ontwikkelen voorop.

2.4 Programma Verkeer

Hoofdthema

Het programma Verkeer omvat een breed beleidsterrein. Naast de reguliere uitvoering van beleidsplannen en projecten is het goed om op een aspect focus aan te brengen. Hierdoor kan meer energie worden opgewekt binnen het programma. In 2013 wordt bij de uitvoering van zowel het programma Verkeer als Landschap & Recreëren meer ingezet op de fiets. Voor velen is de fiets het primaire vervoermiddel. Ook is de fiets een gezond en schoon alternatief voor de auto. Daarom is het goed meer aandacht te geven aan fietsveiligheid, voorzieningen voor fiets en fietsers en het gebruik ervan te promoten.

¹ Een en ander overigens ook gespiegeld aan ervaringen uit aanverwante trajecten.

Wat is de stand van zaken?

In de recent beschikbaar gekomen rapportage van waarstaatjegemeente.nl scoort de gemeente goed als het gaat om onderhoud aan wegen en fietspaden. Het resultaat van de keuze voor een hoge onderhoudskwaliteit van fietspaden. Naast comfort is dit ook van belang voor de verkeersveiligheid. Goed onderhoud en goede fietsvoorzieningen zijn belangrijke uitgangspunten. De ervaren verkeersveiligheid door bewoners scoort bovengemiddeld maar kan nog verder verbeterd worden. Gedrag in het verkeer kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Om verkeersveilig gedrag te bevorderen zijn verschillende acties ondernomen. De succesvolle fietsinformatiedagen voor senioren zijn hier een goed voorbeeld van. In de komende periode wordt nog ingezet op het verbeteren van fietsveiligheid. De laatste tijd is veel werk verzet in het verbeteren van voorzieningen voor fietsers. Fietsklemmen bij bushaltes bevorderen het gebruik van alternatieven voor de auto. Het RijnWaalpad, de snelle fietsverbinding tussen Nijmegen en Arnhem krijgt steeds verder vorm. We werken aan snelle en veilige aansluitingen hierop.

2.5 Programma Landschap & Recreëren

Hoofdthema

Het programma Landschap & Recreëren omvat een breed terrein aan activiteiten en planvorming. Naast de reguliere uitvoering van beleidsplannen en projecten is het goed om focus aan te brengen en daarmee meer aandacht te genereren voor de uitvoering van (een deel van) het programma.

In 2013 wordt bij de uitvoering van zowel het programma Landschap & Recreëren als Verkeer meer ingezet op de fiets.

De fiets is bij uitstek geschikt om het landschap van Overbetuwe te beleven. Daarnaast is het een belangrijke vorm van recreëren. Zowel voor inwoners van de gemeente als voor bezoekers. Daarom zullen meer activiteiten vanuit het programma worden opgezet voor fietsveiligheid, voorzieningen voor fiets en fietsers en het gebruik van deze voorzieningen.

Wat is de stand van zaken?

Begin september is de fietsroute langs kolken officieel geopend. Een mooi sluitstuk van het samengaan van landschapsherstel en recreatie. De nieuwe fietsroute voert langs de overblijfselen van oude dijkdoorbraken, zogenaamde wielen. Door gemeente en RBT-KAN wordt ook gewerkt aan de plaatsing van toeristische bewegwijzering. Eind dit jaar kan naar verwachting begonnen worden met de plaatsing. De gemeente sluit hierbij aan bij de herkenbare, regionaal gebruikte bruin-witte borden. Rust & Ruimte vormt een speerpunt van de toeristisch recreatieve doelstellingen van RBT-KAN. Dit in combinatie van de regio als short-break bestemming past goed bij de ambities van Overbetuwe. De nadruk op fiets- en fietsvoorzieningen binnen gemeentelijk en regionaal beleid versterkt elkaar. Park Lingezegeen bouwt voort aan de uitvoering. De verschillende projecten die uitgevoerd zijn of in uitvoering zijn dragen bij aan een steeds beter herkenbaar Landschapspark.

2.6 Programma Interne Zaken

Doel van het programma:

- Het verbeteren van de mate waarin ondersteunende werkzaamheden en processen de primaire processen van de organisatie ondersteunen.
- Het bevorderen van de verbindingen tussen bestuur en inwoners.
- Het bevorderen van een gemeentelijke dienstverlening die klantgericht, duidelijk en bij de tijd is.

Speerpunt	Wat is al gebeurd?	Wat gaan we nog doen?
<i>Implementatie nieuwe organisatie</i> Per 1 januari 2012 heeft de nieuwe organisatiestructuur vorm gekregen. De verdere doorontwikkeling van de organisatie vraagt ook in 2013 inspanning van de organisatie.	Het proces van de reorganisatie is geëvalueerd. De technische effecten van de nieuwe organisatiestructuur zijn grotendeels verwerkt of er is voor een pragmatische oplossing gekozen.	De vastgestelde formatie is in 2013 geëvalueerd. Daarnaast worden de technische effecten van de organisatiestructuur verder verwerkt en aangepast, daar waar dit van toepassing is.
<i>Implementatie personeelsbudget</i> Per 1 januari 2012 is deze nieuwe systematiek in werking getreden.	In de reguliere bestuursrapportages is over de ontwikkeling van het P-budget gerapporteerd.	In 2013 worden de ontwikkelingen van het personeelsbudget gevolgd. Ontwikkelingen worden verwerkt en gerapporteerd in de reguliere bestuursrapportages.
<i>Intergemeentelijk werken</i> In de periode 2010-2012 zijn verschillende voorbereidingen getroffen voor de vormgeving van samenwerking op een aantal vlakken tussen de gemeenten Rheden, Renkum, Lingewaard, Arnhem en Overbetuwe (G5-gemeenten).	In 2013 hebben veel van deze voorbereidingen verder hun beslag gekregen, bijvoorbeeld op de volgende onderwerpen: Regionale pool interim- en projectmanagement Inkoop en aanbesteding Sportbedrijf Subsidievererving Belastingen (backoffice) Regionaal bureau leerplicht Ingenieursbureau	De aankomende periode worden met name de ontwikkelingen voor het sportbedrijf, belastingen (backoffice) en inkoop en aanbesteding gevolgd en daar waar van toepassing nader uitgewerkt. Daarnaast wordt in 2013 gestart met een inhoudelijke verkenning gericht op het realiseren van voordelen op het vlak van de bedrijfsvoering.

2.7 Programma Reguliere Werkzaamheden

Dit programma kent geen specifieke speerpunten en activiteiten, aangezien het de 'going concern' activiteiten betreft.

3. Financiële stand van zaken

A. Algemeen

In enkele pagina's vatten wij de financiële hoofdlijnen van deze Najaarsnota beknopt voor u samen. Voor nadere toelichtingen op enkele onderdelen verwijzen wij naar de bijlagen.

In eerste instantie richt deze Najaarsnota zich op het lopende begrotingsjaar 2013.

Zoals echter gebruikelijk geven wij hierin ook aan in hoeverre mutaties structureel doorwerken naar de u reeds toegezonden Programmabegroting 2014.

Omdat de algemene reserve tot een zorgelijk niveau is gedaald hebben wij in deze Najaarsnota extra aandacht besteed aan de mutaties die nog van invloed zijn op het meerjarige overzicht van die reserve, dat wij hebben gepresenteerd in de Programmabegroting 2014. Om de ontwikkelingen nauwlettend te kunnen volgen is een nieuwe bijlage aan de Najaarsnota gevoegd waarop een geactualiseerd meerjarenoverzicht van de algemene reserve is opgenomen.

B. Stand van zaken voorjaar 2013 in de Voorjaarsnota

Eerder dit jaar is bij de Voorjaarsnota naar de situatie van april 2013 aangegeven wat de ontwikkeling van de exploitatiebudgetten 2013, e.d. op dat moment was. Per saldo resulteerde dat in een verwacht voorlopig negatief rekeningsaldo 2013 van - € 791.000.

C. Nadere raming rekeningsaldo 2013 in deze Najaarsnota

In deze Najaarsnota wordt opnieuw de stand van zaken van de budgetten e.d. opgenomen.

In de volgende paragrafen zullen wij de diverse onderdelen toelichten, die gezamenlijk de basis zullen zijn voor de inschatting van het rekeningsaldo 2013 per 1 september 2013 (peildatum voor opstellen van deze stukken).

1. Stand van zaken budgetten

Door de teammanagers is verslag gedaan van de ontwikkeling van uitgaven en inkomsten ten opzichte van bijgestelde ramingen in de Voorjaarsnota 2013. In deze Najaarsnota volstaan wij met een rapportage van de financiële mutaties op hoofdlijnen; die mutaties zijn samengevat op **bijlage 1, onder A**. Dit onderdeel resulteert in een nadeel van per saldo afgerond **€ 1.283.000**. Van de mutaties werkt € 236.300 structureel positief door naar de Programmabegroting 2014.

Aan de teams is ook gevraagd kritisch te kijken naar de investeringen, die in de loop van 2013 worden/zijn gedaan. Van enkele investeringen zijn de verwachte kosten hoger dan geraamd. Per saldo heeft dit een negatief effect op de kapitaallasten van afgerond **€ 12.000**, waarvan € 8.700 negatief doorwerkt naar de begroting 2014

De betreffende investeringen hebben wij nader toegelicht op **bijlage 1, onder B**.

2. Algemene uitkering

Bij de Voorjaarsnota 2013 was de berekening van de algemene uitkering nog gebaseerd op de mutaties t/m de decembercirculaire 2012. Per saldo waren er toen geen grote mutaties ten opzichte van de raming van de algemene uitkering in de Programmabegroting 2013.

Nadien zijn de mei- en septembercirculaires 2013 verschenen en zijn nieuwe berekeningen gemaakt van de algemene uitkering. Die herberekeningen hebben geresulteerd in nadeel op de

algemene uitkering van **€ 800.000** t.o.v. de Voorjaarsnota/de Programmabegroting 2013. Dit nadeel vloeit met name voort uit de meicirculaire 2013 waarin is aangegeven dat door de lagere werkelijke uitgaven op de Rijksbegroting in 2012 de algemene uitkering structureel verlaagd zal worden. Omgerekend naar onze gemeente gaat het om een jaarbedrag van € 400.000. Omdat dit nadeel met terugwerkende kracht naar 2012 in 2013 is verrekend, heeft er in dit jaar zowel een korting plaatsgevonden over 2012 als over het lopende jaar 2013; dus een nadeel van $2 \times € 400.000 = € 800.000$. In de begroting 2014 is de structurele verlaging van € 400.000 al verwerkt.

3. Rente 2013

Bij de Voorjaarsnota zijn de diverse renteonderdelen geanalyseerd. Uit deze analyse bleek een incidenteel nadeel van € 395.000. Voor deze Najaarsnota zijn de renteonderdelen opnieuw beoordeeld. Hieruit blijkt dat er sprake is van een eenmalig voordeel van **€ 147.000** t.o.v. de raming in de Voorjaarsnota. De renteanalyse treft u aan op **bijlage 2**.

4. Actuele financiële ontwikkeling grondcomplexen

Bijlage 3 bij deze Najaarsnota betreft de Rapportage Grondexploitatie. Hierin geven wij een beknopte toelichting op de relevante financiële ontwikkelingen van de grondcomplexen. Uit het samenvattende overzicht van die bijlage blijkt dat er over 2013 per saldo een voordelig resultaat uit grondexploitatie wordt verwacht van afgerond **€ 947.000**. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de eerdere gedeeltelijke winstneming van complex De Breekenhof. Deze winstneming is in afwijking van het bestaande beleid, maar gezien de ontwikkeling van het complex én de ontwikkeling van de algemene reserve, een verantwoorde keuze. Zie ook de toelichting in bijlage 3. Dit is wel een voordeel in het lopende begrotingsjaar 2013, maar geen echte meevaller ten opzichte van het meerjarenoverzicht van de algemene reserve dat is opgenomen in de begroting 2014.

Het betreft alleen het naar voren halen van een deel van de toevoeging die in 2015 al was ingeboekt in dat meerjarenoverzicht.

Verder vloeit uit bijlage 3 een structureel nadeel voor de begroting 2014 voort dat daarin nog niet is verwerkt, namelijk de niet meer aan complexen toe te rekenen rente van in totaal € 141.400.

Zie voor specificaties en nadere toelichtingen genoemde bijlage.

5. Rapportage grote projecten

Op **bijlage 4** is de rapportage over de grote projecten opgenomen. Naast de inhoudelijke stand van zaken wordt daarin tevens de financiële stand van zaken nader toegelicht.

6. Ontwikkeling personeelslasten

In de Voorjaarsnota 2013 is een structureel nadeel gemeld voor sociale premieontwikkeling van € 41.000. Hierbij is aangegeven dat dit nadeel nog niet werd meegenomen in de begrotingswijziging van die Voorjaarsnota; eerst zou namelijk een nieuwe beoordeling van het personeelsbudget plaatsvinden voor de Najaarsnota 2013.

Gezien de ontwikkeling van het personeelsbudget is de verwachting dat genoemd structurele nadeel in 2013 eenmalig kan worden opgevangen binnen het personeelsbudget. In de Programmabegroting 2014 is al rekening gehouden met de structurele stijging. Verder laat het personeelsbudget per 1 september nog een incidentele bestedingsruimte van ongeveer **€ 275.000** zien, waar nog geen verplichtingen voor zijn. Er kunnen zich in het laatste kwartaal nog wel ontwikkelingen voordoen, waarvoor de inzet van deze middelen nodig is, zoals vervanging bij personele knelpunten.

D. Recapitulatie voor- en nadelen Najaarsnota

Hieronder vatten wij bovenvermelde mutaties samen en geven wij op basis daarvan een nadere indicatie van het te verwachten rekeningsaldo 2013:

1-A	Nadeel budgetten	-	1.283.000
1-B	Nadeel op kapitaallasten investeringen	-	12.000
2	Nadeel algemene uitkering	-	800.000
3	Voordeel rente	+	147.000
4	Voordeel op grondexploitatie	+	947.000
5	Grote projecten		--
6	Ontwikkeling personeelslasten	+	275.000
	Per saldo nadeel van deze Najaarsnota t.o.v. de Voorjaarsnota	-	726.000
	Zoals in de inleiding onder punt B is vermeld werd in de Voorjaarsnota 2013 een voorlopig nadeel geraamd van	-	791.000
	Verwacht nadelig rekeningsaldo 2013 nu dus	-	1.517.000

E. Doorwerking structurele financiële consequenties naar de Programmabegroting 2014

Zoals eerder vermeld, vloeien uit deze Najaarsnota structurele financiële consequenties voort die doorwerken naar de Programmabegroting 2014. Een deel van die structurele mutaties was al bekend bij de Kadernota 2013 en deze zijn op basis daarvan al verwerkt in die Programmabegroting.

In de laatste kolom van bijlage 1 onder A en B zijn de structurele mutaties vermeld, waarmee nog geen rekening is gehouden in de begroting 2014. Zoals eerder vermeld gaat het om bedragen van respectievelijk € 236.300 positief en € 8.700 negatief, per saldo **€ 227.600 voordeel**. Voor een specificatie en toelichting verwijzen wij u naar genoemde bijlage.

Hierop moet echter in mindering gebracht worden het structurele **nadeel van € 141.400** van niet toe te rekenen rente aan grondcomplexen zoals vermeld in bijlage 3 Rapportage grondexploitatie.

Per saldo dient dus in de Programmabegroting 2014 alsnog rekening te worden gehouden met een **aanvullend structureel voordeel 2014 van € 86.200**.

Hiermee zal bij de start van heroverwegingen rekening worden gehouden, waarbij dan tevens de grote nadelen op de algemene uitkeringen 2014 t/m 2017 naar aanleiding van de september-circulaire 2013 worden betrokken.

F. Overzicht reserves en voorzieningen

In de Programmabegroting 2014 hebben wij een actueel meerjarenoverzicht van alle reserves en voorzieningen opgenomen, waarin de tijdens de samenstelling van die begroting reeds bekende mutaties 2013 zijn verwerkt en de verwachte ontwikkelingen voor de komende jaren. Voor de actuele stand van zaken van de reserves en voorzieningen verwijzen wij daarom naar de betreffende bijlage bij de Programmabegroting 2014.

Zoals reeds vermeld, vloeien er uit deze Najaarsnota diverse aanvullende mutaties op de algemene reserve voort. Eerst zullen wij hieronder kort samenvatten in hoeverre er in het meerjarenoverzicht al rekening is gehouden met mutaties uit de Najaarsnota. Daarna geven wij aan met welk bedrag alsnog rekening moet worden gehouden in die reserve.

Met de volgende mutaties is al rekening gehouden in het meerjarige overzicht van de algemene reserve in de begroting 2014:

Nadelen

- reeds bekende nadeel van de Voorjaarsnota 2013 van - 791.000
- verwacht nadeel op de algemene uitkering van - 800.000

Voordelen

- deel winst Brekenhof (gaat nu van 2015 naar 2013) + 1.000.000

Per saldo al een nadeel in meerjarenoverzicht begroting 2014 - 591.000

Van het verwacht nadelig rekeningsaldo 2013 van € 1.517.000 werkt dus € 926.000 (€ 1.517.000 - € 591.000) aanvullend negatief door in het meerjarenoverzicht van de algemene reserve dat in de Programmabegroting 2014 is gepresenteerd. Als **bijlage 5** treft u een geactualiseerd overzicht van deze reserve aan.

4 Paragrafen

4.1 Lokale lasten

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Naast de begrote tariefstijging van 1,5% is het tarief 2013 tevens aangepast aan de marktontwikkeling.

Uit de marktanalyses blijken de volgende waardeontwikkelingen over de periode van 1 januari 2011 tot 1 januari 2012:

- voor woningen: 2,9% daling;
- voor niet-woningen: 1,7% daling.

Dit heeft de volgende effecten. In de laatste kolom staan de vastgestelde OZB-tarieven

OZB-tarief in een % van de WOZ-waarde	tarief 2012	tarief 2013 + 1,5% stijging	tarief 2013 incl. 1,5% stijging + marktontwikkeling
Eigenaren van woningen	0,0932%	0,0946%	0,0975%
Eigenaren van niet-woningen	0,1197%	0,1215%	0,1236%
Gebruikers van niet-woningen	0,0969%	0,0984%	0,1001%

In 2013 is de geraamde opbrengst van de OZB met ongeveer € 199.000 extra gestegen. Dit komt o.a. doordat er meer woningen en niet-woningen zijn gereedgekomen per 1 januari 2013 en er een aantal "grote" aanslagen van 2012 in 2013 is opgelegd.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht

De tarieven 2013 zijn aangepast aan de raming van de afvalbegroting 2013. Voor 2013 werd een overschot verwacht. Dit had een tariefsverlaging van 1,3% ten opzichte van de tarieven van 2012 tot gevolg.

De geraamde opbrengst van de afvalstoffenheffing/reinigingsrecht is in 2013 ongeveer € 53.000 lager. Dit komt door de daling van het aantal aanbiedingen van de GFT-containers door de strenge winter en door de dalende tendens van het aantal aanbiedingen van de RST-containers.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

In de Heroverwegingsnota 2012 is voorgesteld om voor 2013 en volgende jaren alleen nog maar kwijtschelding te verlenen voor het vaste bedrag afvalstoffenheffing en niet meer voor het variabele bedrag (aantal ledigingen van maximaal 9 maal GFT en 15 maal restafval) van de afvalstoffenheffing. Door de economische crisis zijn er in 2013 meer aanvragen kwijtschelding ingediend en verleend. Ten opzichte van 2012 zijn er ongeveer 55 aanvragen meer gehonoreerd.

4.2 Weerstandsvermogen

In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting 2013, die is opgesteld in de tweede helft van 2012, zijn kort samengevat de volgende conclusies getrokken:

- Het eenmalige weerstandsvermogen werd als toereikend beschouwd, waarbij wel een kritische kanttekening werd geplaatst bij de negatieve ontwikkeling van de algemene reserve.
- Met de Herooverwegingsoperatie 2012 zal met het krachtig doorzetten van de vervolgstappen een flinke aanzet worden gegeven tot verbetering van de structurele financiële situatie en daarmee ook van het structurele weerstandsvermogen.

Zoals echter toegelicht in de meest recente paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de Programmabegroting 2014, is de situatie van zowel het eenmalige als het structurele weerstandsvermogen inmiddels niet zonder zorgen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de inhoud van die actuele paragraaf.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Vastgoed

Het beheer van het gemeentelijk vastgoed is in 2012 ondergebracht in één team. In 2012 is een beheerpakket voor het vastgoed aangeschaft waarmee er een beter overzicht van het gemeentelijk vastgoed is ontstaan. Aan het meerjaren onderhoudsplan wordt op dit moment gewerkt. De definitieve vaststelling zal begin 2014 kunnen plaatsvinden. Eind 2013 zullen we kunnen beschikken over cijfers die voldoen aan de eisen die door de accountants hieraan worden gesteld. Er wordt vooral gefocust op de bouwkundige onderhoudsstaat van het vastgoed met de daarbij behorende meerjaren onderhoudsplanningen maar ook op de functionaliteit en de verhuurbaarheid van de gebouwen om te komen tot een goede balans tussen de gewenste accommodaties en het beschikbare vastgoed. Er is hiervoor in 2013 een voorzieningnota opgesteld.

4.4 Financiering

Op basis van de huidige beschikbare schattingen zal de vaste geldleningenportefeuille in 2013 stijgen met afgerond € 6 miljoen. In de begroting werd nog rekening gehouden met een groei van € 7 miljoen.

In de groei van de portefeuille is tevens een lening ad € 2,2 miljoen opgenomen die is afgesloten ter financiering van de grondbank GEM Westeraam. De gronden werden tot juli 2013 volledig gefinancierd met kortlopende leningen.

De kapitaallasten van deze lening worden volledig doorbelast naar GEM Westeraam.

4.5 Bedrijfsvoering

Het verzuimpercentage over de maanden januari t/m augustus 2013 bedraagt: 5,7%. Onze eigen norm is 4% en de landelijke verzuimnorm 4,2%². Bij de voorjaarsnota 2013 hebben we een percentage gerapporteerd van 6,8% over de eerste drie maanden. Dit betekent enerzijds dat de verzuimontwikkeling een daling laat zien ten opzichte van de eerste 3 maanden van 2013.

² Personeelsmonitor 2012.

Anderzijds blijft het verzuim zich ontwikkelen boven de lokale en landelijke norm. Hierbij merken we op dat een groot aandeel van het verzuim niet beïnvloedbaar en/of werkgerelateerd verzuim is. Zoals we in de voorjaarsnota 2013 hebben aangegeven is in de organisatie aandacht voor deze ontwikkeling en vindt hierover regelmatig overleg plaats met de bedrijfsarts.

4.6 Verbonden partijen

Hieronder worden alleen de verbonden partijen genoemd, waarbij relevante ontwikkelingen te melden zijn.

Stadsregio Arnhem Nijmegen

In juni 2012 heeft het kabinet het wetsvoorstel afschaffing Wgr-plus naar de Tweede Kamer gestuurd. De voorziene datum van intrekking is 1-1-2015. Het is nog niet bekend wanneer de Tweede Kamer het wetsvoorstel zal behandelen. Binnen de Stadsregio en door de deelnemende gemeenten onderling is gesproken over de mogelijke vormen van samenwerking in de toekomst. Dit heeft geresulteerd in een opdracht aan een kwartiermaker om de voorkeursvarianten verder uit te werken. In het najaar van 2013 wordt deze toekomstdiscussie verder vervolgd. Daarbij geldt nog steeds als uitgangspunt de uitspraak van de Stadsregioraad dat deze ook een bezuiniging van 25% wil realiseren. Voor de definitieve bestuurlijke, juridische en financiële gevolgen moeten de verdere voorstellen en besluitvorming hierover door de deelnemende gemeenten worden afgewacht.

Samenwerkingsverband Euregio Rijn/Waal

Naast het reeds bekende KLiKER-project is er een (Eures)project opgezet met als doel om mensen met een uitkering een leer/werkervaringsplek aan te bieden bij een Duitse werkgever. Mensen krijgen een trainingstraject aangeboden om de Duitse taal beter eigen te maken en kennis te maken met de culturele verschillen. Zodoende bouwen zij een eigen netwerk op. Vervolgens zullen zij aan Duitse zijde bij een werkgever een werkervaringstraject doorlopen om daarmee hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt te vergroten. Zodoende krijgen ook werkgevers de mogelijkheid om hun intergemeentelijke netwerk op te bouwen en leren tevens de professionals bij de gemeenten in de grensstreek elkaar beter kennen, dit gericht op mogelijke toekomstige samenwerking.

Het project vindt budgetneutraal plaats en start in september 2013 met een doorlooptijd van een half jaar. Na gebleken succes zal een herhaling plaatsvinden en de pilot in 2014 breder worden uitgerold.

Gemeenschappelijke Regeling voor Onderwijszaken in de regio Arnhem (GRO)

De oude overeenkomst eindigde op 31 december 2012. Omdat alle betrokken gemeenten de GRO wilden continueren is er inmiddels een nieuwe overeenkomst afgesloten voor de periode 2013-2015. In 2013 betaalt de gemeente Overbetuwe een vergoeding van € 3.100.

Met ingang van 1 augustus 2013 is het Regionaal Bureau Leerplicht operationeel met betrekking tot de gemeentelijke taken uit de Leerplichtwet en wettelijke taken op grond van de RMC-

functie. Het RBL is ingericht bij de gemeente Arnhem als centrumgemeente. Nu het RBL operationeel is, wordt er door iedere gemeente een bijdrage betaald. Het jaarlijks financiële belang voor Overbetuwe is per saldo (jaarbijdrage minus te ontvangen detacheringsvergoeding) ca. € 1.000.

Werkvoorzieningsschap Midden-Gelderland (Presikhaaf Bedrijven)

De gemeente Overbetuwe is (op basis van de verdeling van de GR-bijdrage voor het jaar 2012) voor 6,62% risicodragend. Door het ontbreken van enig weerstandsvermogen bij Presikhaaf zijn aanvullende gemeentelijke bijdragen in de komende jaren onvermijdelijk. Hierop heeft de raad inmiddels geanticipeerd via een aangenomen amendement bij de behandeling van de begroting 2013. Op basis hiervan wordt bij deze Najaarsnota voor Presikhaaf een bestemmingsreserve gevormd (ten laste van de algemene reserve) die met ingang van 2013 stapsgewijs wordt opgebouwd met € 0,5 miljoen per jaar. Voor 2013 verwacht Presikhaaf een negatief resultaat na bestemming van ca. € 7,5 miljoen. Voor Overbetuwe zou dit een extra bijdrage betekenen van ca. € 0,5 miljoen hetgeen dus past binnen de gevormde bestemmingsreserve.

Milieusamenwerking Regio Arnhem (MRA)

De gemeente Overbetuwe laat de Wet milieubeheer taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) door de ODRA uitvoeren. Met de oprichting van de ODRA (zie hieronder) wordt momenteel gekeken hoe MRA samenwerking er in de toekomst zal gaan uitzien. Naar verwachting wordt de MRA binnen afzienbare tijd in zijn geheel opgeheven.

ODRA

Op 30 oktober 2012 heeft het college besloten tot deelname aan de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en ingestemd met de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Arnhem. De ODRA is op 14 november 2012 formeel opgericht en vanaf april 2013 operationeel in werking getreden. Gemeente Overbetuwe heeft naast de basistaken de taken op grond van de Wet milieubeheer bij de ODRA ondergebracht.

4.7 Grondbeleid

Zie hiervoor de rapportage grondexploitatie op bijlage 3.

Bijlage 1 Overzicht grote financiële mutaties Najaarsnota 2013

Onderdeel A van dit overzicht bevat grote financiële mutaties 2013 in de exploitatie van minimaal € 50.000. Daarnaast zijn er echter ook enkele kleinere mutaties meegenomen, waarbij sprake is van structurele doorwerking naar de begroting 2014, omdat het per saldo toch om bedrag van behoorlijke omvang gaat dat alsnog in die begroting verwerkt dient te worden (zie laatste kolom). Een toelichting hierop leek ons dus gewenst.

Diverse zaken die financieel doorwerken naar 2014, hebben we al mee kunnen nemen in de begroting 2014. Een aantal andere nog niet. Als in de laatste kolom 0 staat, betekent dit dat de betreffende mutatie alleen een incidenteel effect heeft in 2013 of een structureel effect, waarmee in de begroting 2014 al rekening is gehouden. In dat laatste geval is dit in de begeleidende tekst toegelicht.

Onderdeel B heeft betrekking op de voor- en nadelen op investeringen.

A. Grote mutaties in de exploitatie

Omschrijving	Voordeel + Nadeel -	Naar 2014
Programma Samenleven		
<i>Woningaanpassingen</i> De kosten voor woningaanpassingen hebben een dalende tendens. Belangrijkste oorzaak is de in 2011 ingezette kanteling van het beleid. De kosten voor 2013 én de structurele lasten zullen naar verwachting uitkomen op € 400.000.	+ 177.605	+ 177.605
<i>Subsidies openbare veiligheid</i> De verstrekking van de bijdrage aan Stichting Kloppend Hart is dubbel in de raming opgenomen. Tevens kleine aanpassingen in overige bedragen.	+ 4.650	+ 4.650
Programma Leren & Werken		
<i>Leerlingenvervoer</i> Toename van de kosten van het leerlingenvervoer, door een stijging van het aantal leerlingen en indexatie. Onlangs heeft een aanbesteding van het leerlingenvervoer plaatsgevonden. Gelet op de uitkomst daarvan verwachten wij dat de stijging van de kosten vanaf 2014 kan worden opgevangen binnen de (voorlopige) uitkomst van de aanbesteding.	- 104.370	0
Programma Landschap & Recreëren		
<i>Monumenten</i> Van de gemeente Nijmegen zijn achterstallige facturen ontvangen voor de kosten van de regioarcheoloog over de jaren 2010 tot en met 2013. Totaal nadeel: € 75.000. Specificatie: • Voor de jaren 2010 t/m 2012 (loonkosten): € 36.000. • In 2012 is ten onrechte een subsidie toegekend van € 39.000 aan deze gemeente. De subsidie is in 2013 terugbetaald.	- 75.000	0

Omschrijving	Voordeel + Nadeel -	Naar 2014
Programma Interne Zaken		
<i>Storting in voorziening wethouderspensioenen</i> Elk jaar wordt de noodzakelijke omvang van de voorziening wethouderspensioenen berekend door een extern bureau. Op basis van de berekening van de noodzakelijke omvang van deze voorziening per 1 januari 2014 moet er een storting plaatsvinden van € 531.116. De extra storting vloeit voort uit de langere levensverwachting.	- 531.116	0
Programma Reguliere Werkzaamheden		
<i>ODRA</i> De ODRA is per 1 april 2013 gestart. In plaats van een geheel kalenderjaar is de nieuwe organisatie dus 9 maanden operationeel. Dit leidt per saldo tot een eenmalig voordeel in 2013 van € 61.607.	+ 61.607	0
<i>Schrappen stelpost anticiperen op voordelen</i> Zoals toegelicht in de Programmabegroting 2014 is er t/m 2013 op begrotingsbasis een voordelige stelpost geraamd van € 250.000. Deze structurele post was bij de heroverwegingsoperatie Schatgraven 2010 ingevoerd en bedoeld om te anticiperen op voordelige rekeningssaldi. Op begrotingsbasis werd er dus al een voorschot genomen op mogelijke voordelen. Nu de gemeentefinanciën steeds meer onder druk komen te staan en er de laatste jaren geen sprake meer is van voordelige rekeningssaldi, is deze stelpost niet meer reëel en vormt een financieel risico. Daarom is deze post m.i.v. 2014 niet meer als (verwacht) structureel voordeel opgenomen in de begroting. In de begroting 2013 was die stelpost nog wel opgenomen en betekent dus een nadeel in deze Najaarsnota.	- 250.000	0

Omschrijving	Voordeel + Nadeel -	Naar 2014
<i>Aanleg glasvezelnetwerk</i> Met NEM Overbetuwe BV (Reggefiber) is een overeenkomst gesloten voor de kosten voor de aanleg van het glasvezelnetwerk. In de overeenkomst is o.a. de volgende aan de gemeente toekomende vergoeding vastgelegd: (in groten lijnen en afgerond) a. beheer- en degeneratiekostenvergoeding: € 328.000 b. aanvullende vergoeding voor nog niet gedekte beheerskosten: € 44.000 c. legeskosten voor de diverse instemmingsbesluiten en vergunningen: € 28.000. In totaal dus € 400.000. Nagenoeg alle inkomsten zullen in 2013 worden ontvangen. Bij het sluiten van de overeenkomst zijn de financiële effecten hiervan niet vertaald in de begroting. Met andere woorden: de netto baten zijn in principe een voordeel. De kosten van voorbereiding, toezicht en begeleiding, e.d. worden thans geraamd op € 92.000. De legesinkomsten van € 28.000 worden als kostendekkend beschouwd. Na correctie van bovenvermelde twee bedragen van in totaal € 120.000 resteert er van de ontvangen degeneratievergoeding nog € 280.000.	+ 280.000	0
<i>Uitkeringen WWB en IOAZ</i> Het aantal WWB-ers en IOAZ-ers is hoger dan waarvan in de begroting 2013 uitgegaan. Dit leidt aan de uitgavenkant van de algemene bijstand tot een nadeel van € 847.500. Tegenover dit nadeel staan echter voordelen aan de inkomstenkant door een hoger dan geraamd inkomensdeel. In de begroting 2013 is op basis van de toen meest recente opgave van het ministerie van SZW een inkomensdeel geraamd van € 6.864.312. De meest recent ontvangen nadere voorlopige beschikking gaat voor Overbetuwe nu uit van een inkomensdeel van € 7.346.889. Ten opzichte van de begroting betekent dit dus een voordeel van € 482.577. Aan de andere kant zijn er minder inkomsten uit cessie (€ 60.000) dan geraamd. Per saldo leidt dit aan de inkomstenkant van de algemene bijstand tot een voordeel van € 422.577. Uitgaven en inkomsten gesaldeerd betekent voor 2013 dus een nadeel van € 424.923. In de begroting 2014 is al rekening gehouden met de hogere uitgaven en inkomsten.	- 424.923	0

Omschrijving	Voordeel + Nadeel -	Naar 2014
<i>Omgevingsvergunningen (bouw) en –leges:</i> Op basis van de reeds in rekening gebrachte leges en de verwachting van de nog in behandeling te nemen aanvragen wordt de legesopbrengst voor omgevingsvergunningen in 2013 verder verlaagd naar € 400.000. De oorzaken van deze verdere verlaging zijn éénmalig van aard, waardoor er geen structureel effect voor 2014 is, naast hetgeen hierover in de begroting 2014 is aangegeven.	- 225.000	0
<i>Kosten samenwerking G5</i> In de afgelopen periode zijn kosten gemaakt die te maken hebben met de samenwerking in G5-verband. Het voorstel is om een apart werkbudget te ramen van € 50.000 per jaar voor 2013 en 2014 specifiek voor de kosten van G5. Daardoor wordt een overschrijding van het budget voor organisatieontwikkeling voorkomen. Het werkbudget 2014 wordt begin van dat jaar geraamd bij een administratieve wijziging ten laste van de algemene reserve.	- 50.000	0
<i>ICT-uitgaven</i>In het PNL 2014 is melding gemaakt van de nieuwe financiële systematiek die wordt toegepast op basis van het informatieplan 2013-2017. Om een goede beheersing te krijgen op de budgetten wordt onderscheid gemaakt in verschillende ICT-kosten. In grote lijnen zijn de volgende lasten te onderscheiden: a. exploitatielasten b. lasten voorvloeiende uit investeringen in hard- en software c. kosten voor projecten. Op basis van de financiële realisatie tot september 2013 en raming tot eind 2013 is gebleken dat er op de exploitatielasten een financiële overbesteding is van € 160.000. Oorzaak: kosten ontstaan door verlenging support en onderhoudcontracten € 111.000. Vanuit verschillende ICT projecten (koppeling SSGA, upgrade Windows server domein) is € 49.000 geprognosticeerd. Deze zijn gemeld en verwerkt in het PNL 2014.	- 160.000	0
<i>Secretarieleges Publiekszaken</i> Stijging van de uitgifte van het aantal reisdocumenten (netto raming; hogere inkomsten – hogere afdrachten). Aan de andere kant zijn er minder huwelijken gesloten. Van het € 150 tarief wordt nog maar weinig gebruik gemaakt.	+ 1.000	+ 13.000
<i>Wegen</i> Lagere kosten voor aankoop van materialen voor service onderhoud wegen. De raming is gebaseerd op uitgavenpatroon van de laatste jaren.	+ 29.005	+ 29.005

Omschrijving	Voordeel + Nadeel -	Naar 2014
<i>Gladheidsbestrijding</i> Extra lasten voor de aankoop van wegzout. De nieuwe raming is gebaseerd op de gemiddelde kosten van de afgelopen vijf jaar.	- 10.000	- 10.000
<i>Verbeteren inkomenssituatie</i> Declaratiefonds: meer gebruik van de regeling t.b.v. minima. Langdurigheidstoeslag: lager gebruik omdat er geen toekenningen meer met terugwerkende kracht worden verleend. Bijzondere bijstand: toename aantal aanvragen en in het bijzonder de aanvragen bewindvoering. In het PNL 2014 is opgenomen dat de kosten voor het nieuwe minimabeleid worden teruggebracht. Om die reden worden deze afwijkingen als eenmalig gezien.	- 55.513 +20.000 - 205.477	0 0 0
<i>Rioolbeheer</i> In augustus 2013 is het GRP vastgesteld. In het GRP is opgenomen dat t.o.v. de begroting 2013 meer personele uren worden besteed aan het product riolen. Gelet op de 100% kostendekking levert dit een eenmalig voordeel op.	+ 161.422	0
Niet in programma / algemeen dekkingsmiddelen en onvoorzien		
<i>Onroerend-zaakbelastingen</i> Hogere opbrengsten OZB. Voor enkele grote instellingen heeft een herwaardering plaatsgevonden. De nieuwe waarde is aanzienlijk hoger. Op die basis zijn in 2013 alsnog aanslagen over 2012 opgelegd. Tevens is er meer nieuwbouw gereed gekomen t.o.v. de begroting. Dit leidt tot een stijging van de opbrengst OZB-gebruikers en OZB-eigenaren met € 199.000, waarvan € 55.000 structureel. Tegenover de extra inkomsten staat een hogere korting via de inkomstenmaatstaf in de algemene uitkering. Per saldo is het netto voordeel ongeveer 40%. Afgerond is dat € 80.000 hogere incidentele opbrengst, waarvan € 22.000 structureel.	+ 80.000	+ 22.000
Diverse		
<i>Overige mutaties < € 50.000 (per saldo)</i> In deze Najaarsnota wordt ook nog een aantal mutaties < € 50.000 verwerkt. Door deze mutaties nu te verwerken in de begroting 2013 voorkomen we veel extra werk en toelichtingen in de over enkele maanden op te stellen jaarstukken 2013. Deze mutaties lichten wij verder niet toe.	- 6.531	0
Per saldo nadeel 2013 Per saldo voordeel dat doorwerkt naar 2014	- 1.282.641	+ 236.260

B. Voor- en nadelen op investeringskredieten:

Op de volgende investeringskredieten is sprake van over- en onderschrijdingen:

Kunstgrasveld vv Excelsior Zetten € 56.500 overschrijding (€ 3.468 hogere kapitaallasten)

De kosten voor de aanleg van het kunstgrasveld zijn hoger als gevolg van:

1. extra kosten afvoeren overtollige grond
2. meerwerk grondwerk (kabels en leidingen in bestaand straatwerk)
3. extra kosten onderzoek werkvoorbereiding, toezicht en aanbesteding
4. vergroten capaciteit elektra aansluiting
5. extra kosten aankleding veld i.o.m. de gebruiker.

Bouw brandweergarage Valburg: € 175.428 overschrijding (€ 8.732 hogere kapitaallasten)

In het budget was in eerste instantie uitgegaan van bouw op eigen grond. Nadien moest grond worden aangekocht (kosten € 124.348). Omdat op grond niet mag worden afgeschreven, worden deze kosten in de administratie afgezonderd. De structurele jaarlijkse rentekosten bedragen € 5.596.

Tevens zijn € 14.000 extra kosten gemaakt voor het bouwrijp maken. Ook de kosten van afwerking van het terrein en dergelijke zijn € 37.080 duurder uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Totale extra bouwkosten dus € 51.080. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten bedragen: € 3.136.

Tegenover de extra grondkosten staat de toekomstige opbrengst van de oude brandweergarage. Die opbrengst wordt t.z.t. toegevoegd aan de algemene reserve.

Samenvatting gevolgen voor de kapitaallasten

Op basis van bovenvermelde overschrijdingen zijn de mutaties in de kapitaallasten als volgt:

• hogere kapitaallasten kunstgrasveld	€	3.468
• hogere kapitaallasten brandweergarage Valburg	€	<u>8.732</u>
Totale nadeel	€	<u>12.200</u>

Structurele doorwerking naar 2014:

De hogere kapitaallasten voor het kunstgrasveld zijn al grotendeels in de begroting 2014 opgenomen.

Het structurele nadeel bedraagt dus **€ 8.732**.

Het college heeft opdracht gegeven om de nu gemelde overschrijdingen van de bovenvermelde investeringskredieten nader te onderzoeken. Hierover zal bij de jaarrekening 2013 nader gerapporteerd worden.

Bijlage 2 Renteanalyse Najaarsnota 2013 (per begin september 2013)

Inleiding

In deze bijlage wordt ingegaan op de afwijkingen van de werkelijke rente 2013 t.o.v. de bijgestelde begrotingsramingen 2013 en de budgettaire consequenties daarvan. Tevens wordt aangegeven in welke mate die verschillen van invloed zijn op het rekeningsaldo 2013.

1. Lagere rentelasten langlopende leningen Voordeel + 65.000

Door lager dan verwachte rentetarieven en door een lager bedrag aan aangetrokken langlopende leningen zullen de rentelasten hiervan naar verwachting € 65.000 lager uitkomen dan geraamd op basis van de Voorjaarsnota 2013.

2. Rentelasten kortlopende leningen

De rentelasten van de kortlopende leningen geven geen aanleiding voor een bijstelling ten opzichte van de Voorjaarsnota 2013.

3. Lagere rentelasten eigen financieringsmiddelen (reserves/voorzieningen)

Voordeel + 100.000

Bij de Voorjaarsnota 2013 werd verwacht dat de werkelijke rente over de eigen financieringsmiddelen zou uitkomen op € 3.318.000. Na de opstelling van Voorjaarsnota zijn er echter nog diverse boekingen gedaan in het boekjaar 2012 (i.v.m. Elst Centraal en omzetting voorziening Presikhaaf in overlopende passiva) die van invloed waren op de omvang van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2013.

De werkelijke omvang per 1 januari 2013. bedraagt nu namelijk € 78,3 miljoen terwijl in de Voorjaarsnota is uitgegaan van € 80,8 miljoen. Door deze geringere omvang is er sprake van € 100.000 lagere rentelasten over de reserves en voorzieningen.

Correctie wegens lagere rente t.g.v. exploitatie

Nadeel - 18.000

De voorzieningen zijn bij de Voorjaarsnota 2013 begroot op € 20,5 miljoen.

De werkelijke stand is € 20 miljoen. De rente over voorzieningen komt ten gunste van de exploitatie. Bij de Voorjaarsnota was gerekend op € 819.000. In werkelijkheid komt € 801.000 ten gunste van de exploitatie, dus een nadeel van € 18.000.

Per saldo een voordeel van € 147.000

Bijlage 3 Rapportage grondexploitatie

1 Inleiding

In deze rapportage grondexploitatie wordt een beknopte toelichting gegeven op de relevante (financiële) ontwikkelingen van grondcomplexen over 2013.

Dit stuk is als volgt opgebouwd:

- Prognose resultaat 2013
- Toelichting op de actieve grondcomplexen in exploitatie
- Toelichting op de overige belangrijke projecten
- Nog in exploitatie te nemen complexen
- Niet toe te rekenen rente

In deze rapportage geven wij voor het eerst niet alleen aan wat de financiële consequenties voor het lopende begrotingsjaar 2013, maar tevens voor de ramingen in de Programmabegroting 2014 (o.a. voor de bedragen die zijn opgenomen in het meerjarige overzicht van de algemene reserve en voor de structurele doorwerking naar het gemeentebudget 2014).

2 Prognose resultaat 2013

Op basis van de toestand per 1 september wordt voor het jaar 2013 voor het onderdeel grondexploitatie een voordelig resultaat verwacht van € 947.233.

	Nadelen	Voordelen
Tussentijdse winstneming De Breekenhof		€ 1.000.000
<i>Mutaties voorziening verliesgevende complexen:</i>		
Complex 53 De Merm	€ 175.000	
Complex 55 De Merm Oost	€ 175.000	
Complex 74 Spoorallee Elst		€ 638.633
Passieve complexen in voorbereiding per saldo	€ 104.000	
Niet toe te rekenen rente	€ 237.400	
Hiervan werkt € 141.400 structureel door naar de begroting 2014		
Totalen	€ 691.400	€ 1.638.633
Per saldo eenmalig voordeel		€ 947.233

Dit positieve resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door de tussentijdse winstneming van het complex "De Breekenhof" ad € 1 miljoen.

3 Toelichting op de actieve grondcomplexen in exploitatie

Elst Zuid

Volgens de vastgestelde exploitatieopzet kan dit complex per 31-12-2014 worden afgesloten met een positief saldo van € 972.916. Hierbij is ervan uit gegaan dat de laatste kavels na afronding van de bestemmingsplanprocedure in 2014 worden overgedragen aan de ontwikkelaar. Momenteel is nog onzeker of dit in 2014 gerealiseerd kan worden.

In het overzicht verloop Algemene Reserve bij de:

- begroting 2013 was nog rekening gehouden met een positief saldo van € 1.016.615 in 2013.
- begroting 2014 is rekening gehouden met bovenvermeld positief saldo van € 972.916 in 2014, dus geheel in overeenstemming met deze Najaarsnota

De Breekenhof

In de eerste 8 maanden van 2013 zijn er 12 kavels (2.426 m²) verkocht. Volgens de vastgestelde exploitatieopzet kan dit complex per 31-12-2015 worden afgesloten met een positief saldo van € 2.822.491. Per 1-1-2014 zal de exploitatieopzet worden geactualiseerd.

Op basis van de huidige inzichten kan in 2013 een tussentijdse winst worden genomen van **€ 1.000.000**. Deze winstneming wijkt wel af van het vastgestelde grondbeleid, hetgeen echter geen belemmering is om hiertoe over te gaan, zeker nu aanvulling van de algemene reserve dringend noodzakelijk is.

In het overzicht verloop Algemene Reserve bij de:

- begroting 2013 was nog rekening gehouden met een positief saldo van € 2.775.784 in 2015.
- begroting 2014 is rekening gehouden met een positief saldo van € 2.822.491 in 2015, dus in overeenstemming met bovenvermeld verwacht positief saldo; alleen wordt nu al in 2013 een deel van de winst genomen (€ 1 miljoen).

Elst Centraal

De in juni 2013 vastgestelde grondexploitatie voor de eerste fase sluit met een nadelig saldo van € 3.027.000. Hiervoor is een voorziening gevormd. In de vastgestelde grondexploitatie is tevens een risicoanalyse opgenomen die een aanvullend gewogen nadelig resultaat laat zien van € 1,5 miljoen voor de grondexploitatieperiode 2012-2016.

Voor de boekwaarde van de private gronden van € 2 miljoen is een voorziening gevormd. Het gemeentelijke deelcomplex ETE is in de jaarrekening 2012 afgewaardeerd tot de actuele marktwaarde van € 625.000. Naar aanleiding van de vernietiging van de bestemmingen "Maatschappelijk" (Huis der Gemeente) en Kantoren (kantorencomplex Zuid) door de Raad van State, zal na besluitvorming door de Raad in het 4e kwartaal de ontwikkelingsstrategie voor Elst Centraal 1e fase worden geactualiseerd. De financiële consequenties die hieruit voortvloeien worden verwerkt in de jaarrekening 2013.

Heteren Centrum

Volgens de laatste geactualiseerde exploitatieopzet kan dit complex per 31-12-2015 worden afgesloten met een positief saldo van € 330.000.

Het positieve saldo zal ten gunste komen van de bestemmingsreserve kapitaallasten Heteren Centrum. In het overzicht van de reserves en voorzieningen bij de begroting 2013 (en ook 2014) is echter rekening gehouden met een positief saldo van € 1.313.698. In werkelijkheid zal het positieve saldo maar ruim € 3 ton bedragen, dus afgerond € 1 miljoen lager.

Hier staat echter tegenover dat het werkelijke investeringsbedrag voor het maatschappelijk vastgoed ook ongeveer € 1 miljoen lager is, waarmee bovenvermeld nadeel zal worden gecompenseerd.

Voor dit project is een ISV subsidie toegekend ad. € 580.000 onder de voorwaarde dat voor 1-1-2014 gestart dient te worden met de herontwikkeling van “De Beemdhof locatie”.

Per 1-1-2014 zal de exploitatieopzet worden geactualiseerd.

De Merm

Volgens de laatste geactualiseerde exploitatieopzet kan dit complex worden afgesloten met een nadelig saldo van € 751.000. Voor dit bedrag is een voorziening gevormd.

Per 1-1-2014 zal de exploitatieopzet worden geactualiseerd. Hierbij zal de looptijd met een jaar worden verlengd tot 2017. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat dit een nadelig effect zal hebben op de grondexploitatie van ongeveer **€ 175.000**. Met dit bedrag dient de voorziening te worden verhoogd.

Voordat het complex kan worden afgewikkeld en de laatste kavels aan de noordzijde verkocht kunnen worden (totaal 2.658 m² uitgeefbaar terrein = € 412.000 opbrengst) dient de reconstructie van de Bemmelseweg te zijn afgerond. Er is nog geen overeenstemming met de eigenaar van de benodigde grond.

De Merm Oost

Volgens de laatste geactualiseerde exploitatieopzet kan dit complex worden afgesloten met een nadelig saldo van € 571.000. Voor dit bedrag is een voorziening gevormd.

Per 1-1-2014 zal de exploitatieopzet worden geactualiseerd. Hierbij zal de looptijd met een jaar worden verlengd tot 2017. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat dit een nadelig effect zal hebben op de grondexploitatie van ongeveer **€ 175.000**. Met dit bedrag dient de voorziening te worden verhoogd.

Met het bouw- en woonrijp maken zal gestart worden zodra er kavels zijn verkocht.

De Poort van Midden Gelderland Zuid

In 2013 is één kavel (9.186 m²) verkocht. Volgens de laatste geactualiseerde exploitatieopzet kan dit complex in 2016 worden afgesloten met een positief saldo van € 5.260.609.

Per 1-1-2014 zal de exploitatieopzet worden geactualiseerd. Hierbij zal rekening worden gehouden met verlenging van de looptijd t/m 2017. Dit zal mogelijk een negatief effect hebben op het exploitatieresultaat van € 65.000. In de volgende herziening zal hiermee rekening worden gehouden (zie ook mogelijk voordeel hieronder).

Momenteel wordt gewerkt aan het bestemmingsplan voor de 2e fase. Verwacht wordt dat deze medio 2014 onherroepelijk zal zijn. Hierdoor kan deze fase worden uitgegeven. Dit levert een extra resultaat op van ca. € 4 miljoen (looptijd t/m 2017). Gelet op het beginstadium van dit nieuwe plan is met dit verwachte voordelige resultaat nog geen rekening gehouden in de begrotingsstukken.

In het overzicht verloop Algemene Reserve bij de:

- begroting 2013 was nog rekening gehouden met een positief saldo van € 5.749.989 in 2014.
- begroting 2014 is rekening gehouden met een positief saldo van € 5.260.609 in 2016, dus in overeenstemming met de vastgestelde exploitatieopzet.

4 Toelichting op de overige belangrijke projecten

MTC Panden

In 2011 is gestart met de verkoop van de voormalige MTC panden. Per heden (september 2013) zijn drie panden verkocht.

Per 31-12-2012 is een voorziening gevormd van 10% van de taxatiewaarde om eventuele verkoopverliezen te dekken. Op basis van de huidige inzichten zal de voorziening van € 359.000 waarschijnlijk verhoogd moeten worden met ongeveer € 6,5 ton tot afgerond € 1 miljoen. De exacte verhoging van de voorziening zal bepaald worden aan de hand van de nieuwe taxaties die in het 4e kwartaal 2013 zullen worden uitgevoerd. Omdat die harde onderbouwing op dit moment nog ontbreekt, wordt met de verhoging van de voorziening gewacht tot het moment van samenstelling van de jaarrekening 2013. Dit kan dus nog van grote negatieve invloed zijn op het definitieve rekeningsaldo 2013.

Spoorallee (v/h Emplacement) Elst

Dit complex maakt onderdeel uit van de ontwikkelingsvisie Elst Zuidoost. Voor de herontwikkeling van de Spoorallee zijn gronden aangekocht van NS Poort.

In het kader van de herontwikkeling Elst Zuidoost zijn voor dit complex de volgende subsidies toegekend:

- Provinciale subsidie € 925.000
- EFRO € 638.633

Omdat in 2013 de EFRO subsidie is toegekend, waarmee nog geen rekening was gehouden, kan **€ 638.633** van de getroffen voorziening van € 1.631.000 vrijvallen.

Aan de toegekende subsidies zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- Voor de EFRO subsidie dient de bestemmingsplanprocedure voor 1 september 2014 te zijn afgerond.
- De werkzaamheden voor het bouw- en woonrijpmaken dienen voor de provinciale subsidie voor 31-12-2014 te zijn afgerond en voor EFRO subsidie voor 28-2-2015.

5 Nog in exploitatie te nemen complexen

Passieve complexen in voorbereiding

Omdat het onzeker is of de gemaakte voorbereidingskosten van de passieve grondcomplexen in de toekomst wel (volledig) gedekt kunnen worden, wordt voor een aantal complexen in de omvang van de verwachte voorbereidingskosten 2013 een voorziening gevormd van per saldo **€ 104.000**.

Eventueel in een later stadium aan derden door te belasten voorbereidingskosten kunnen t.z.t. alsnog worden verrekend met deze getroffen voorziening.

6 Niet toe te rekenen rente

Gelet op de huidige marktwaarde van de gronden is het niet verantwoord om op de onderstaande complexen jaarlijks nog rente bij te schrijven:

- De Pas
- Vinkenhof
- Terrein den Hartog
- Terrein Loeffen

De jaarlijkse rente van deze vier complexen bedraagt € 93.400 en zal m.i.v. 2013 niet meer worden bijgeschreven. Deze gaan dus op het gemeentebudget drukken. Dit werkt ook negatief door naar de begroting 2014.

- Elst Centraal: ETE en Klooster

Omdat ook de rente van afgerond € 48.000 over de boekwaarde van deze gronden, die voorlopig niet in exploitatie genomen worden, niet kan worden doorberekend, zullen deze kosten alsnog met ingang van 2013 structureel op het gemeentebudget drukken en tevens negatief doorwerken naar de begroting 2014.

- Elst Centraal: deel passieve gronden

De rente van € 96.000 over deze gronden wordt in afwachting van de verdere ontwikkelingen voorlopig alleen in 2013 niet bijgeschreven.

In totaal een budgettair nadeel wegens in 2013 niet bij te schrijven rente van **€ 237.400**.

Hiervan wordt **€ 141.400 als structureel** beschouwd, welk bedrag dus **negatief** doorwerkt naar de begroting 2014.

Bijlage 4 Rapportage grote projecten

Als “grote projecten” hebben wij investeringen/eenmalige uitgaven opgenomen, waarvan de geraamde netto kosten minimaal € 200.000 bedragen. De peildatum die in dit overzicht gehanteerd wordt, is 1 september 2013.

De projecten zijn ingedeeld in de volgende 3 categorieën:

- A. Projecten waarvoor de dekkingsmiddelen volledig beschikbaar zijn
- B. Projecten waarvoor de dekkingsmiddelen gedeeltelijk beschikbaar zijn
- C. Projecten waarvoor geen dekkingsmiddelen beschikbaar zijn

Op de volgende pagina treft u eerst een totaaloverzicht aan van de grote projecten.

Achter het totaaloverzicht is per project de volgende toelichting opgenomen:

1. Korte toelichting op stand van zaken/besluitvorming tot nu toe.
2. De volgende matrix met financiële informatie (voor zover van toepassing)

Jaar/periode van uitvoering
Totale investering/eenmalige uitgaaf (netto)
Structurele lasten
Eenmalige lasten
Beschikbare dekkingsmiddelen:
- structureel
- eenmalig
Nog ongedekte lasten
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen
Reeds uitgegeven of boekwaarde (=saldo uitgaven/inkomsten)

Bij de investering/eenmalige uitgaaf hebben wij de netto bedragen vermeld, na aftrek van subsidies en bijdragen derden. Die subsidies en bijdragen van derden treft u dan ook niet meer aan bij “beschikbare dekkingsmiddelen”. Onder dat onderdeel vindt u alleen de bedragen die onze gemeente zelf inzet om het project te realiseren. Indien u besluit om een bepaald project niet door te laten gaan, vallen de daarbij vermelde structurele en eenmalige dekkingsmiddelen dus vrij (eventueel onder aftrek van reeds gedane uitgaven).

In diverse gevallen staan in de paragraaf Weerstandsvermogen risico's, waarvoor geen afzonderlijke risicobedragen zijn vermeld. Hiervoor is in die paragraaf één gezamenlijke stelpost opgenomen van € 5 miljoen. Dit is in de matrix dan aangegeven met: “In stelpost € 5 miljoen”.

3. Zo nodig: aanvullende toelichting financiële aspecten

Tot slot van deze algemene toelichting wijzen wij u erop dat:

- in dit overzicht **nog geen nieuwe** projecten zijn opgenomen, die zijn aangemeld voor het PNL bij de Programmabegroting 2014;
- de werkelijke uitgaven zijn weergegeven naar de stand per 1 september 2013.

Totaaloverzicht grote projecten

(bedragen investeringen/eenmalig afgerond op € 100.000 en structureel op € 1.000)

A. Projecten waarvoor de dekkingsmiddelen volledig beschikbaar zijn

Dekkingsmiddelen:

Omschrijving project	Periode/jaar	Investering	Structureel	Eenmalig
Huis der Gemeente	2011-2013	€ 23,1 milj.	€ 1.436.000	
Heteren Centrum	2009-2013	€ 8,4 milj.	€ 27.000	€ 8,0 milj.
Spoorzone	2011-2013	€ 5,7 milj.		€ 5,7 milj.
Park Lingezen	2011-2013	€ 4,7 milj.	€ 240.000	€ 4,7 milj.
Zuidtangent	2011-2013	€ 4,6 milj.		€ 4,6 milj.
Ontsl. Park 15	2010-2028	€ 4,5 milj.		€ 4,5 milj.
Wegenplan	2011-2015	€ 4,3 milj.	€ 330.000	
Elst Zuidoost	2011-2015	€ 4,2 milj.		€ 4,2 milj.
Elst Centraal	2011-2013	€ 3,0 milj.		€ 3,0 milj.
Elst Centrum	2013-2015	€ 3,0 milj.	€ 231.000	
Sporthal Zetten	2010-2013	€ 2,6 milj.	€ 66.000	€ 1,7 milj.
MFC Valburg	2011-2014	€ 2,0 milj.	€ 84.000	
Nieuwe Aamsestraat-Archimedesweg (netto investering)	2013	€ 0,8 milj.		€ 0,8 milj.
Aanpassing Energieweg	2012-2013	€ 0,4 milj.	€ 31.000	
RijnWaalpad	2012-2013	€ 0,3 milj.	€ 26.000	
Noordoevers/Valburgseweg	vanaf 2013	€ 0,3 milj.	€ 24.000	
Totaal onderdeel A		€ 71,9 milj.	€ 2.495.000	€ 37,2 milj.

B. Projecten, waarvoor de dekkingsmiddelen gedeeltelijk beschikbaar zijn**C. Projecten waarvoor geen dekkingsmiddelen beschikbaar zijn**

Er zijn op dit moment geen grote projecten die behoren tot de categorie B of C.

Toelichting

A. Projecten waarvoor de dekkingsmiddelen volledig beschikbaar zijn

Huis der Gemeente

Projectleider: Jeroen Bos

De financiële kaders voor de bouw van een nieuw Huis der Gemeente zijn op een duidelijke wijze vastgelegd. Binnen die kaders kan de nieuwbouw zich -ondanks de vertraging op basis van de uitspraak van de Raad van State en uitgaande van reparatie van het bestemmingsplan- nog steeds voltrekken en behoeft voor dit project geen risicopost te worden opgenomen. Dit kan anders worden indien door de raad besloten wordt om niet op korte termijn tot reparatie van het bestemmingsplan over te gaan.

Jaar/periode van uitvoering	2013-2015
Totale investering	€ 23,1 miljoen
Structurele lasten	€ 1.436.000
Eenmalige lasten	--
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- structureel (inclusief jaarlijkse bijdrage uit bestemmingsreserve)	€ 1.436.000
- eenmalig:	--
Nog ongedekte lasten	geen*)
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	geen
Reeds uitgegeven per 1-9-2013	€ 1.630.000

*) rekening houdend met de volgende toekomstige dekkingsmiddelen:

- de opbrengst van verkoop van de vrijkomende panden van € 6,5 miljoen;
- stapsgewijze verlaging personeelsbudget door de centrale huisvesting.

Deze voordelen zullen zich pas voordoen **nadat** de nieuwe huisvesting in gebruik zal zijn genomen. Om de nog tijdelijk ontbrekende dekkingsmiddelen te kunnen opvangen, is in 2010 een bestemmingsreserve voorfinanciering gevormd.

Heteren Centrum

Projectleider: Gerard Mudde

Het plan Heteren Centrum bestaat uit 2 onderdelen namelijk het onderdeel maatschappelijk vastgoed en het onderdeel grondexploitatie. De brede school en het sport- en zalencentrum zijn in 2010 gerealiseerd. De peuterspeelzaal is inmiddels gehuisvest in basisschool "De Klimboom".

De totale kosten voor het maatschappelijk vastgoed (inclusief boekwaarde voormalig gemeentehuis Heteren) zijn geraamd op € 12,5 miljoen. Door onder andere aanbestedingsvoordelen zijn de kosten voor het Maatschappelijk Vastgoed ca. € 1 miljoen lager.

Via de vrijval van kapitaallasten van destijds al beschikbare kredieten en nieuwe huuropbrengsten kan een investering van € 5,2 miljoen gedekt worden. Het tekort van het plan bedraagt dus € 7,3 miljoen (12,5 miljoen – 5,2 miljoen). Voor een deel van dit tekort is een bestemmingsreserve kapitaallasten ter grootte van afgerond € 6 miljoen beschikbaar. Het restantdeel van het te

verwachten tekort dient te worden gedekt binnen het grondexploitatiedeel van het project. De geactualiseerde grondexploitatie per 1-1-2013 sluit met een positief saldo van € 330.686. Dit positieve saldo zal ten gunste komen van de bestemmingsreserve kapitaallasten Heteren Centrum. In het overzicht van de reserves en voorzieningen bij de begroting 2013 (en ook 2014) is echter rekening gehouden met een positief saldo van € 1.313.698. In werkelijkheid zal het positieve saldo maar ruim € 3 ton bedragen, dus afgerond € 1 miljoen lager. Hier staat echter tegenover dat het werkelijke investeringsbedrag voor het maatschappelijk vastgoed ook ongeveer € 1 miljoen lager is, waarmee bovenvermeld nadeel zal worden gecompenseerd.

Voor dit project is een ISV subsidie toegekend ad. € 580.000 onder de voorwaarde dat voor 1-1-2014 gestart dient te worden met herontwikkeling van "De Beemdhof locatie".

Jaar/periode van uitvoering	2009-2015
Per saldo totale extra investeringen/eenmalige uitgaaf maatschappelijk vastgoed	€ 8,4
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
• eenmalig: bestemmingsreserve € 6 miljoen (beginstand 2008) en € 1,3 miljoen grondexploitatie-deel van dit project	€ 7,3 miljoen
• afboeking ten laste van rekeningsaldo 2012	€ 0,7 miljoen
• via PNL 2013 kapitaallasten € 26.758 (investeringsbedrag € 348.072, afschrijvingstermijn 20 jaar en 4,5% rente	€ 27.000
Risico in de paragraaf Weerstandsvormogen	-
Reeds uitgegeven investeringsdeel maatschappelijk vastgoed	Nagenoeg volledig uitgegeven
Boekwaarde grondexploitatiedeel per 1 september 2013	€ 2.7 mln.

Spoorzone

Projectleider: Jeroen van de Kamp

In het project Spoorzone worden de volgende onderdelen gerealiseerd: de eerste fase van het 3e spoor vanuit Tiel en benodigde perronaanpassingen, de tunnel voor hulpdiensten, bus- en autoverkeer, de fietstunnel en nieuwe fietsenstallingen. De realisatie van het spoor en de perronaanpassingen gebeuren in opdracht van de Stadsregio Arnhem Nijmegen. De gemeente Overbetuwe is opdrachtgever naar ProRail voor de auto- en fietstunnel en fietsenstallingen. Als gevolg van de verkeerstunnel zal het bedrijf H.J. Heinz een nieuwe ontsluiting aan de zuidzijde van het perceel krijgen zodat vrachtverkeer niet meer door het centrum rijdt.

Voor de netto kosten van de auto- en fietstunnel en fietsenstallingen is -na aftrek van de beschikbare subsidies- een afzonderlijke bestemmingsreserve "Spoorzone" gevormd van € 5,5 miljoen. Op 21 mei 2013 heeft de gemeenteraad een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld van € 16,7 miljoen. In dit krediet is geen rekening gehouden met de overkappingen boven de perrontoegangen, waarvan de realisatie afhankelijk is gesteld van aanbestedingsvoordelen. Wel is in het krediet rekening gehouden met een post voor mogelijke kosten die in de komende fase van engineering en aanbesteding kunnen optreden, zoals een indexering van de geraamde bouwkosten.

Jaar/periode van uitvoering	2014-2016
Totale investering (na aftrek subsidies)	€ 5,7 miljoen
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- eenmalig: bestemmingsreserve Spoorzone	€ 5,5 miljoen
- eenmalig: bijdrage uit c.q. inbreng in grondexploitatie Elst Centraal.	€ 0,2 miljoen
Nog ongedekte eenmalige lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	In stelpost € 5 miljoen
Reeds uitgegeven per 1 september 2013 (afgerond)	€ 1.872.000

Park Lingezegen

Projectleider: Frits op de Haar

De conform de bestuursovereenkomst te betalen bijdrage van € 3,675 miljoen voor de te verrichten investeringen in dit park is inmiddels volledig betaald. Voor de beheerskosten (structureel € 240.000) zijn voldoende middelen in de begroting opgenomen. Voor dit project is daarom ook geen risico meer opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de Programmabegroting 2014.

Jaar/periode van uitvoering	2011-2013
Totale investering/eenmalige uitgaaf	€ 3,675 miljoen
Vorbereidingskosten 2008-2013 afgerond (raadsbesluit mei 2008)	€ 1 miljoen
Structurele lasten	€ 240.000
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- structureel opgenomen in de begroting	€ 240.000
- eenmalig: voorziening park Lingezegen	€ 3,675 miljoen
- eenmalig: algemene reserve (vorbereidingskosten)	€ 1 miljoen
Nog ongedekte lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	Geen
Uitgegeven (vorbereidingskosten) per 1 september 2013	€ 790.000

Aanleg Zuidtangent (tangentstructuur Elst)

Projectleider: Theo Willems

De totale investering in het zuidelijke deel van de tangentenstructuur bedraagt € 17,6 miljoen. In de raadsvergadering van 26 oktober 2010 heeft de raad besloten over het beschikbaar stellen van een krediet ter grootte van € 12.705.000. Dit krediet wordt gebruikt voor de realisatie van de Olympiasingel, de bouw van het viaduct nabij de Bemmelseweg en voor vervolgcacties van de reconstructies Industrierweg Oost en Nieuwe Aamsestraat.

Jaar/periode van uitvoering	2011-2013
Totale investering/eenmalige uitgaaf (17,6 milj – 13 milj. subsidies, e.d.)	€ 4,6 miljoen
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- krediet waterhuishouding	€ 1,4 miljoen
- PNL bedragen	€ 3,2 miljoen

Nog ongedekte lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandvermogen	Geen
Boekwaarde (netto uitgaven) per 1 september 2013	€ 5,047 miljoen

Bij de afwikkeling in 2013 dient er nog voor € 900.000 aan toegekende subsidies te worden ontvangen.

Ontsluiting Betuws Bedrijvenpark (Park 15)

Projectleider: Frits op de Haar

Overbetuwe zal financieel moeten bijdragen in een verkeerskundige oplossing voor Afslag 38 die mede zorgt voor een goede ontsluiting van Park 15. Actuele berekeningen laten een investeringsbehoefte zien van € 12,7 miljoen.

In de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor Park 15 is afgesproken dat de gemeente Overbetuwe en Park 15 BV zich garant stellen, ieder voor € 4,5 miljoen, voor de kosten van de realisatie van fase 1 tot en met 3. In de raadsvergadering van maart 2011 is besloten om ten laste van de algemene reserve een bedrag van € 4,5 miljoen te storten in de nieuw te vormen bestemmingsreserve Afslag 38.

Tevens is besloten om twee kredieten te openen ter grootte van € 0,4 miljoen voor verkeersaanpassingen en € 0,9 miljoen voor de aanleg van een bouwweg en deze kredieten te dekken ten laste van de nieuw gevormde bestemmingsreserve Afslag 38.

Voor de verkeersaanpassingen heeft de Stadsregio Arnhem Nijmegen inmiddels een bijdrage toegezegd van € 278.400. Concrete afspraken over de kostentoedeling van de vervolgfasen worden nog gemaakt. In dit stadium volstaan wij met het handhaven van de eerder ingeschatte gemeentelijke bijdrage van € 4,5 miljoen, waarvoor dus een bestemmingsreserve beschikbaar is.

Jaar/periode van uitvoering	2011-2028
Totale investering/eenmalige uitgaaf Investering € 12,7 miljoen. Afspraken over kostentoedeling moeten nog worden gemaakt. Voorlopig wordt de bijdrage van derden geschat op € 8,2 miljoen	€ 4,5 miljoen netto
Beschikbare dekkingsmiddelen:	Bestemmingsreserve € 4,5 miljoen
Nog ongedekte eenmalige lasten	Geen
Reeds uitgegeven, per 1 september 2013	€ 542.000

Wegenplan

Projectleider: Stefan Donselaar

In de periode 2011-2015 zijn in het wegenplan de volgende investeringen gepland:

	Begroot	Uitgave per 1-9-2013
2011: Parkeerterrein Leigraafseweg, Zetten	€ 180.000	€ 178.000
2012: Herinrichten Dorpsplein, Hemmen	€ 106.120	€ 104.000
2012: Julianaplein, Zetten	€ 50.000	
2012: Hoge Hofstraat, Oosterhout	€ 123.000	

2013: Valburgseweg, Elst-Centrum	€ 864.300	€ 223.000
2013: Rijksweg Noord, Elst	€ 131.800	
2013: Dorpsstraat, Oosterhout	€ 306.000	
2013: Brittanjesingel, Zetten	€ 201.500	
2014: Groenestraat, Elst	€ 256.420	
2014: Hyacintenstraat, Heteren	€ 152.210	
2014: Weteringsewal, Elst	€ 269.858	
2015: Stationsstraat, Zetten	€ 717.649	
2012: Vogelbuurt Driel	€ 233.000	
2013: Vogelbuurt Driel	€ 233.000	
2014: Vogelbuurt Driel	€ 233.000	
2015: Vogelbuurt Driel	€ 233.000	
Totaal	€ 4.290.857	€ 505.000

Jaar/periode van uitvoering	2011-2015
Totale investering/eenmalige uitgaaf	€ 4.290.857
Structurele lasten	€ 329.865
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- structureel in PNL bij begroting 2011 en begroting 2012 (jaarschijven 2012-2015)	€ 329.865
Nog ongedekte lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	Geen
Reeds uitgegeven per 1 september 2013	€ ...505.000

Ten aanzien van de uitvoering zijn geen bijzonderheden te melden.

Elst Zuidoost

Projectleider: Angride Mulders

Op basis van de voor 2010 en 2011 opgestelde plannen van aanpak is uitvoering gegeven aan de verdere ontwikkeling van Elst Zuidoost. In oktober 2010 is gestart met de opstelling van een visie voor geheel Elst Zuidoost. Deze visie is in juni 2012 vastgesteld door de gemeenteraad.

Voor het gebied Elst Zuidoost proberen wij meer samenhang aan te brengen tussen de diverse in dit plangebied al gestarte en nog te starten projecten. Voor de realisering van die projecten zijn de volgende subsidies beschikbaar gesteld:

- € 4.200.000 aan provinciale subsidie
- € 1.713.633 EFRO subsidie

Voorwaarde daarbij is dat de gemeente zelf in de omvang van € 4,2 miljoen bijdraagt in de realisering van deze projecten. Deze co-financiering is al aangewezen en vormt dus geen nieuwe last. De ontwikkelingsvisie Elst Zuidoost bestaat uit de volgende deelprojecten:

- Nieuwe Aamsestraat
- Zuidtangent
- Reconstructie Bemmelseweg
- Zuidelijke ontsluiting De Aam
- Spoorallee
- Vervoersmanagement
- Gevel stimuleringsfonds
- Verbetering waterhuishouding De Aam
- Parkmanagement
- Aanleg glasvezel
- Verkenning kansen duurzame energie

Een deel van deze projecten zijn hiervoor toegelicht en in de paragraaf grondbeleid bij deze Najaarsnota nader toegelicht. Om voor de definitieve bijdrage in aanmerking te komen dienen de werkzaamheden voor 31-12-2014 te zijn afgerond.

Elst Centraal

Projectleider: Angride Mulders

De in juni 2013 vastgestelde grondexploitatie voor de eerste fase sluit met een nadelig saldo van € 3.027.000. Hiervoor is een voorziening gevormd. In de vastgestelde grondexploitatie is tevens een risicoanalyse opgenomen die een aanvullend gewogen nadelig resultaat laat zien van € 1,5 miljoen voor de grondexploitatieperiode 2012-2016.

Voor de boekwaarde van de private gronden van € 2 miljoen is een voorziening gevormd. Het gemeentelijke deelcomplex ETE is inmiddels afgewaardeerd tot de actuele marktwaarde van € 625.000. Naar aanleiding van de gedeeltelijke negatieve uitspraak van de Raad van State -over de maatschappelijke bestemming (Huis der Gemeente) en de bestemming kantoren (kantoren-complex Zuid)- zal na besluitvorming door de Raad in het 4e kwartaal de ontwikkelingsstrategie voor Elst Centraal 1e fase worden geactualiseerd. De financiële consequenties die hieruit voortvloeien worden verwerkt in de jaarrekening 2013.

In afwachting van verdere ontwikkelingen en besluitvorming is in dit stadium in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voor het wegvallen van de kantorenbestemming een financieel risico opgenomen van € 1,2 miljoen.

Jaar/periode van uitvoering	Vanaf 2012
Kaderstellende resultaat	€ 3.027.000 EW
Overige delen	PM
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- eenmalig: voorziening (1e fase)	€ 3.027.000
Nog ongedekte eenmalige lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	€ 1,2 miljoen
Reeds uitgegeven, per 1 september 2013 (1e fase)	€ 2.584.000
Overige delen per 1 september 2013	€ 3.190.000

Elst Centrum³

Projectleider: Rob Gertsen

Op 31 maart 2009 heeft de gemeenteraad de Nota van Uitgangspunten Centrum Elst vastgesteld. Het Beeldkwaliteitplan Centrum Elst is op 26 oktober 2010 vastgesteld. In beide documenten wordt een kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte voorgesteld. Bij de vaststelling van de begroting 2013 is door de raad een amendement aangenomen dat het taakstellend budget voor de herinrichting (na aftrek van een bijdrage uit het GRP) maximaal € 3 miljoen mag dragen. Dit is exclusief het budget van € 1,5 miljoen dat via jaarschijf 2012 van het PNL 2012-2015 beschikbaar is gesteld.

Jaar/periode van uitvoering	Vanaf 2011
Totale investering/eenmalige uitgaaf	€ 3,0 miljoen
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- structureel	€ 231.000 (via PNL)
Nog ongedekte lasten	PM
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	Geen
Boekwaarde per 1 september 2013	€ 1.176.000

Sporthal Zetten

Projectleider: Gerard Mudde

De gemeenteraad heeft in januari 2010 ingestemd met de bouw van een sporthal bij het Hendrik Pierson College (HPC) in Zetten. De totale kosten van deze sporthal bedragen € 2.629.000. Eerder had de gemeenteraad bij de vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan 2009 voor onderwijs al een krediet van € 896.118 beschikbaar gesteld voor de bouw en de inventaris van een sportzaal bij het HPC. De kapitaallasten van het laatst genoemde krediet bedragen € 51.049.

De extra investering van een sporthal in plaats van een sportzaal bedraagt € 1.732.882 (€ 2.629.000 - € 896.118). In januari 2010 heeft de gemeenteraad besloten om ter dekking van de kapitaallasten een bedrag van € 1.732.882 te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve kapitaallasten sporthal Zetten, zodat hiermee de toekomstige kapitaallasten van de extra investering gedekt kunnen worden. De feitelijke bouw is gestart begin mei 2012. Eind 2012 is de sporthal in gebruik genomen. Het project bevindt zich momenteel nog in de nazorgfase.

Jaar/periode van uitvoering	2010-2012
Totale investering/eenmalige uitgaaf	€ 2,6 miljoen
Structurele kapitaallasten	€ 51.049
Structurele extra exploitatielasten	€ 14.500
Eenmalige lasten (beschikbare bestemmingsreserve)	€ 1,73 miljoen

³ In het PNL 2012 was 1,5 miljoen en in het PNL 2013 € 3,0 miljoen opgenomen voor deelprojecten.

Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- structureel in begroting 2010 (ter gedeeltelijke dekking kapitaal-lasten)	€ 51.049
- structureel op PNL 2011-2014 (ter dekking exploitatielasten)	€ 14.500
- eenmalig: bestemmingsreserve Sporthal Zetten (beginstand 2010)	€ 1,73 miljoen
Nog ongedekte lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	Geen
Reeds uitgegeven	€ 2.350.000

MFC Valburg

Projectleider: Gerard Mudde

Op 27 november 2012 heeft het college ingestemd met de bestuursopdracht voor een nader onderzoek naar de haalbaarheid van een multifunctioneel centrum (MFC) in Valburg. Tijdens de behandeling van de Kadernota 2014 heeft de gemeenteraad zich in meerderheid uitgesproken voor de realisatie van een nieuw MFC Valburg op de locatie bij het Wapen van Valburg. De financiële consequenties hiervan zijn opgenomen in jaarschijf 2014 van het PNL 2014-2017.

Jaar/periode van uitvoering	2014
Totale investering/eenmalige uitgaaf	€ 2,0 miljoen
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- structureel op PNL 2014-2017	€ 84.000
Nog ongedekte lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	Geen
Reeds uitgegeven per 1 september 2013	€ 0

Verkeersoplossing Nieuwe Aamsestraat - Archimedesweg

Projectleider: Theo Willems

Op 15 december 2009 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan Aamse Poort Zuid vastgesteld. In dit bestemmingsplan wordt de verplaatsing van Intratuin geregeld en daarnaast de verkeersafwikkeling op het kruispunt Archimedesweg en Nieuwe Aamsestraat. In de exploitatieovereenkomst met de ontwikkelaar is opgenomen dat de gemeente de verkeersoplossing realiseert. De kosten zijn voorlopig geraamd op € 2.450.000. De bijdrage vanuit de projecten ten bedrage van € 300.000 is vastgelegd in de Exploitatieovereenkomst Aamse Poort Zuid tussen de gemeente en Intratuin (c.q. Waranda BV). Dit geldt voor zowel de "echte" bijdrage (€ 150.000) als voor de garantstelling (€ 150.000). Of deze laatste bijdrage wordt gerealiseerd, is nog onzeker.

Deze investering is meegenomen in de subsidieaanvraag voor de Herstructurering Elst Zuidoost; hiervoor is een bijdrage toegezegd van € 850.000 van de provincie. De EFRO aanvraag ad. € 575.000 is in behandeling. Daarnaast heeft de Stadsregio inmiddels voor dit project € 150.000 gereserveerd in het Mobiliteitsfonds. Voor de toekenning van deze bijdrage moeten we nog aanvullende gegevens aanleveren over het ontwerp van dit project.

Per saldo komt het gemeentelijk aandeel uit op € 725.000. Dit bedrag wordt ten laste gebracht van de bestemmingsreserve "Bovenwijkse voorzieningen".

Jaar/periode van uitvoering	2013
Totale investering/eenmalige uitgaaf (na bijdragen uit projecten)	€ 725.000 netto
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- eenmalig: bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen	€ 725.000
Nog ongedekte lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	In stelpost € 5 miljoen
Reeds uitgegeven per 1 september 2013	€ 39.000

Aanpassing wegontwerp Energieweg / reconstructie Van Oldenbarneveldtstraat - Johan de Wittstraat

Projectleider: Ronnie Koster / Sjoerd Rutten

Deze werkzaamheden komen voort uit het project Elst Centraal.

- De Energieweg krijgt een nieuwe verkeersfunctie. Naast ontsluiting van de bedrijven krijgt de weg een ontsluitende functie binnen Elst Centraal, onder andere voor de Park & Ride garage.
- De reconstructie van de Van Oldenbarneveldtstraat – Johan de Wittstraat is noodzakelijk voor de aansluiting van de nieuwe tunnels binnen Elst Centraal

De investering bedraagt € 400.000 en de structurele kapitaallasten zijn € 30.750.

Jaar/periode van uitvoering	2012-2013
Totale investering/eenmalige uitgaaf	€ 400.000
Structurele lasten	€ 30.750
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- structureel in PNL bij begroting 2011 (jaarschijf 2012)	€ 30.750
Nog ongedekte lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	Geen
Reeds uitgegeven	€ 0

Aanleg RijnWaalpad

Projectleider: Theo Willems

In februari 2009 heeft de gemeente Overbetuwe een intentieovereenkomst ondertekend voor de aanleg van een snelfietsroute tussen Arnhem en Nijmegen. Deze route verbindt beide steden en ontsluit het middengebied op een hoogwaardige wijze. De investeringskosten voor de gemeente Overbetuwe bedragen € 3.375.000. De gemeente ontvangt een bedrag van € 3.037.500 aan cofinanciering.

Per saldo bedraagt de netto investeringslast dus € 337.500 (€ 3.375.000 -/- € 3.037.500) en de structurele kapitaallast bedraagt € 25.946.

Jaar/periode van uitvoering	2012-2013
Totale investering/eenmalige uitgaaf (3.375.000 - 3.037.500 cofinanciering)	€ 337.500 netto
Structurele lasten	€ 25.946
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- structureel in PNL bij begroting 2011 (jaarschijf 2012)	€ 25.946
Nog ongedekte lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	Geen
Reeds uitgegeven, per 1 september 2013	€ 902.000

Ontwikkelen Noordoever/verleggen Valburgsestraat

Projectleider: Rob Gertsen

De gemeente, Dekker van de Kamp en Uiterwaarde (recreatiemaatschappij) hebben op 11 maart 2003 een convenant gesloten over de verdere ontgroning van strandpark Slijk-Ewijk. De gemeente heeft hierin haar medewerking aan de westelijke ontgroning toegezegd. Om de belangen voor natuur en landschap veilig te stellen, is de landschapsvisie Slijk-Ewijk/landgoed Loenen opgesteld. De gemeente, K3 Delta en Uiterwaarde hebben over de realisatie van de landschapsvisie afspraken gemaakt. Eén van de maatregelen is de ontwikkeling van de Noordoever. Hiervoor is een Definitief Ontwerp opgesteld. De totale uitvoeringskosten van het plan zijn geraamd op € 1.000.000. Voor de realisatie van het plan is 50% subsidie verkregen vanuit de regiocontracten. Het plan Definitief Ontwerp en de daarbij gemaakte aangepaste financiële afspraken tussen Gemeente, K3 Delta en Uiterwaarde worden binnenkort aan het college ter besluitvorming voorgelegd.

Jaar/periode van uitvoering	Vanaf 2013
Totale investering/eenmalige uitgaaf	€ 314.000 netto
Structurele lasten	€ 24.139
Beschikbare dekkingsmiddelen:	
- structureel in begroting 2010	€ 24.139
Nog ongedekte lasten	Geen
Risico in de paragraaf Weerstandsvermogen	Geen
Reeds uitgegeven	€ 0

B. Projecten, waarvoor de dekkingsmiddelen gedeeltelijk beschikbaar zijn

Er zijn op dit moment geen grote projecten waarvoor de dekkingsmiddelen nog maar gedeeltelijk beschikbaar zijn.

C. Projecten waarvoor geen dekkingsmiddelen beschikbaar zijn

Er zijn op dit moment geen grote projecten waarvoor geen dekkingsmiddelen beschikbaar zijn.

Bijlage 5 Geactualiseerd overzicht algemene reserve

Werkelijk saldo 01-01-2013 (na rek.saldo 2012 -4.754.848)	3.264.803	
Rentebijbeschrijving AR 2013 (4% over saldo AR 1-1-2013)	130.592	
Rentebijbeschrijving BR 2013 (4% over saldo BR 1-1-2013)	528.434	
Saldo jaarrekening 2013 (na Najaarsnota 2013)	-1.517.000	
<i>Onttrekkingen:</i>		
• opgenomen in begroting 2013	-379.176	
• begrotingstekort 2013 (verwerkt in 1e begrotingswijziging 2013)	-157.062	
• adm. en begrotingswijz. 2013 t/m raad 11-06-2013	-258.637	
• PNL jaarschijf 2013 (Heroverwegingsnota 2012 - - > reeds verwerkt)	-723.930	
• PNL jaarschijf 2013 (Kadernota 2014)	-110.000	
• restanten van onttrekkingen op basis van adm. en begr.wijz. van voor 2013	-3.120.944	#
• vorming BR Presikhaaf (m.i.v. 2013 t/m 2015 € 0,5 mln per jaar)	-500.000	
<i>Stortingen:</i>		
• aanvulling harde heroverwegingsvoorstellen Heroverwegingsnota 2012	3.638.707	
• opgenomen in begroting 2013	609.667	
• adm. en begrotingswijz. 2013 t/m raad 11-06-2013	129.872	
Verwacht saldo 01-01-2014 (zie echter hierboven)	1.535.326	
Rentebijbeschrijving AR 2014 (4% over saldo AR 1-1-2014)	61.413	
Rentebijbeschrijving BR 2014 (4% over saldo BR 1-1-2014)	522.102	
Saldo jaarrekening 2014	pm	
<i>Onttrekkingen:</i>		
• PNL jaarschijf 2014	-1.423.204	
• toevoeging aan BR Presikhaaf	-500.000	
• opgenomen in begroting 2014	-331.767	
<i>Stortingen:</i>		
• opgenomen in begroting 2014	9.667	
• positieve saldo grondcomplex Elst Zuid	972.916	
Verwacht saldo 01-01-2015	846.453	
Rentebijbeschrijving AR 2015 (4% over saldo AR 1-1-2015)	33.858	
Rentebijbeschrijving BR 2015 (4% over saldo BR 1-1-2015)	513.146	
Saldo jaarrekening 2015	pm	
<i>Onttrekkingen:</i>		
• PNL jaarschijf 2015	-695.932	
• toevoeging aan BR Presikhaaf	-500.000	
<i>Stortingen:</i>		
• positieve saldo grondcomplex De Breekenhof Driel (van verwacht saldo van € 2.822.491 is al € 1.000.000 gerealiseerd in 2013)	1.822.491	

Verwacht saldo 01-01-2016	2.020.016
Rentebijbeschrijving AR 2016 (4% over saldo AR 1-1-2016)	80.801
Rentebijbeschrijving BR 2016 (4% over saldo BR 1-1-2016)	534.712
Saldo jaarrekening 2016	pm
Onttrekkingen:	
geen	
Stortingen:	
• PNL jaarschijf 2016 (per saldo toevoeging)	337.769
• positieve saldo grondcomplex Poort van Midden-Gelderland Zuid	5.260.609
Verwacht saldo 01-01-2017	8.233.907
Rentebijbeschrijving AR 2017 (4% over saldo AR 1-1-2017)	329.356
Rentebijbeschrijving BR 2017 (4% over saldo BR 1-1-2017)	544.530
Saldo jaarrekening 2017	pm
Onttrekkingen:	
geen	
Stortingen:	
• PNL jaarschijf 2017 (per saldo toevoeging)	381.000
Verwacht saldo 31-12-2017	9.488.793

Een deel hiervan zal zich waarschijnlijk pas voordoen na 1-1-2014, waardoor het verwacht saldo per 1-1-2014 mogelijk hoger zal zijn (het vrij besteedbare deel niet).

Dorpsstraat 67
6661 EH Elst
Postbus 11
6660 AA Elst
telefoon (0481) 362 300
fax (0481) 372 482

info@overbetuwe.nl
www.overbetuwe.nl